

INFORME DE RENOVACIÓN DA ACREDITACIÓN

Grao en Administración e Dirección de Empresas

Aprobado por:

- Comisión de Calidade da Facultade de Administración e Dirección de Empresas (26/01/2017)
- Comisión de Calidade da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais (25/01/2017)

■ [Autoinforme de renovación da acreditación](#)

■ [Lista de evidencias e indicadores](#)

■ [Plan de Melloras](#)

Sede Lugo

- Abertas curso 2016-2017
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-1](#)
 - Criterio 5 - Recursos materiais
 - [AM-4](#)
 - Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-2](#)
 - [AM-3](#)
 - [AM-5](#)
- Finalizadas curso 2015-2016
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-1](#)
 - [AM-2](#)
 - [AM-7](#)
 - Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
 - [AM-3](#)
 - [AM-5](#)
 - Criterio 4 - Recursos humanos
 - [AM-9](#)
 - Criterio 5 - Recursos materiais
 - [AM-8](#)
 - Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-6](#)
 - Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
 - [AM-4](#)

Sede Santiago

- Abertas curso 2016-2017
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-1](#)
 - Criterio 5 - Recursos materiais
 - [AM-4](#)
 - Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-2](#)
 - [AM-3](#)
- Finalizadas curso 2015-2016
 - Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
 - [AM-2](#)
 - [AM-7](#)
 - Criterio 2 - Información e transparencia
 - [AM-3](#)
 - [AM-11](#)

- Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
 - [AM-5](#)
- Criterio 4 - Recursos humanos
 - [AM-14](#)
- Criterio 5 - Recursos materiais
 - [AM-8](#)
 - [AM-9](#)
- Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
 - [AM-13](#)
- Outros criterios
 - [AM-1](#)
 - [AM-4](#)
 - [AM-6](#)
 - [AM-10](#)
 - [AM-12](#)
- [Modificacións do título](#)

Autoinforme de renovación da acreditación

Datos del título	
Denominación do título	Graduado o Graduada en Administración e Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela
Mencións/Especialidades	--
Universidade responsable administrativa	Universidade de Santiago de Compostela
En caso de títulos interuniversitarios, universidade/s participante/s	--
Centro responsable	Facultade de Administración e Dirección de Empresas y Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais
Centro/s onde se imparte	- Facultade de Administración e Dirección de Empresas (Campus de Lugo) - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais (Campus de Santiago)
Rama de coñecemento	Ciencias Sociais e Xurídicas
Número de créditos	240 ECTS
Profesión regulada	Non
Modalidade de impartición	Presencial
Curso de implantación	
Data acreditación ex ante (verificación)	22/06/2009
Data renovación acreditación	--

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 1. ORGANIZACIÓN E DESENVOLVEMENTO:

Estándar: O programa formativo está actualizado e implantouse de acordo ás condicións establecidas na memoria verificada.

Analizar e valorar se o desenvolvemento do plan de estudos realizouse conforme á memoria verificada e non se produciron incidencias graves, o que permitiu unha correcta adquisición das competencias por parte dos estudantes.

1.1.- O título mantén o interese académico e está actualizado segundo os requisitos da disciplina, avances tecnolóxicos e científicos, necesidades socioeconómicas e requisitos da profesión.

Aspectos a valorar:

- O perfil formativo/egreso do título mantén a súa relevancia e está actualizado segundo os requisitos do seu ámbito académico, científico e profesional e, no seu caso, segundo as necesidades e requisitos da profesión regulada.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Nesta sección recóllense os aspectos principais en relación ao perfil de ingreso/egreso, se ben unha análise máis detallada se atopa na evidencia **E3. Análise do perfil real de ingreso/egreso.**

O perfil de egreso dos Graduados en ADE correspóndese co definido pola universidade española para este título. As pautas foron as sinaladas polo Libro Blanco sobre "Título de Grado en Economía y en Empresa" da ANECA elaborado pola Conferencia Española de Decanos de Economía e Empresa, a partires de estudos en distintas universidades e coa colaboración da Confederación Española de Organizacións Empresariais, o Consello Xeral de Colexios de Economistas de España e o Consello Superior de Colexios Oficiais de Titulados Mercantís e Empresariais, e Directores de Escolas Universitarias de Ciencias Empresariais.

O graduado en Administración e Dirección de Empresas estuda o xeito en que as empresas obteñen e empregan os recursos que teñen á súa disposición, para o logro de determinados fins e obxectivos. Atende, polo tanto, ao xeito en que se xestionan os recursos, procesos e resultados das súas actividades.

Os perfís dos alumnos egresados asociados a esta titulación esixen unha especialización intensa e atenta ás demandas circunstanciais e cambiantes. Por iso, os perfís deben axustarse a distintas formulacións da demanda como: desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas. Estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou contabilidade. Esta análise das demandas cambiantes da contorna en relación ao perfil de egreso realízase conxuntamente cos comités consultivos creados nos respectivos centros ao longo do curso 2015-2016. Estes comités consultivos están formados por representantes dos grupos de interese externos á Facultade e ten a finalidade de aconsellar ao equipo de dirección sobre actividades profesionais, de negocio ou interese social que afecten ao Centro e faciliten o seu desenvolvemento futuro e a súa proxección social. Reúnese ao menos unha vez o ano.

As disciplinas que compoñen o Plan de estudos do Grao en ADE están orientadas a garantir que o alumnado adquira as habilidades e coñecementos, teóricos e prácticos, relativos a todas as formulacións de demanda mencionadas no perfil idóneo. Consideramos que o deseño do Plan cumpre tales características. Asemade, hai unha serie de competencias que se poden complementar con outras actividades ofertadas nos dous centros, tales como as prácticas externas, os programas de mobilidade, o plan de acción tutorial e as actividades extraacadémicas.

Consideramos que a importante demanda dos estudos universitarios de Administración e Dirección de Empresas, xustificada adecuadamente na memoria, sigue vixente. O título do Grao en ADE ofrece ao alumnado unha sólida formación a partir dun bloque central de coñecementos básicos que se imparten nos primeiros cursos e remata no último curso cun considerable abano de materias de carácter optativo co obxectivo de posibilitar unha certa

especialización en consonancia coas formulacións da demanda antes mencionadas.

1.2.- O plan de estudos desenvolveuse seguindo a oferta de módulos, materias e materias previstas na memoria verificada.

Aspectos a valorar:

- A oferta de módulos, materias e materias correspóndese co establecido na memoria de verificación e, se é o caso, nas sucesivas modificacións.
- O desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación, correspóndense co establecido na memoria de verificación e permite a consecución das competencias. O tamaño dos grupos é adecuado ás actividades formativas.
- No seu caso, o curso de adaptación cumpre a súa función en canto á adquisición de competencias e coñecementos, por parte dos estudantes que os cursen e adecúase ao establecido na memoria de verificación do título.
- Participación do alumnado en programas de mobilidade.

Reflexión/comentarios que xustificuen a valoración:

As competencias e os obxectivos que os estudantes adquiren durante os seus estudos e que son esixibles para outorgar o título de graduado en ADE, segundo a memoria do título e as modificacións do mesmo, axústanse ao establecido nos RD 1393/2007 e RD 861/2010 (que modifica o anterior) e o Marco Español de Cualificacións para a Educación Superior, MECES.

Tal e como se establece no artigo 9 do RD 1393/2007, de 29 de outubro, as ensinanzas de Grao teñen como finalidade a obtención por parte do estudante dunha formación xeral, nunha ou varias disciplinas, orientada á preparación para o exercicio de actividades de carácter profesional.

En base a este principio xeral, o obxectivo fundamental do título de grao en Administración e Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela é a formación, a un nivel xeral, de profesionais que sexan capaces de desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas, pois estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou Contabilidade. Para alcanzar estes obxectivos, os graduados e graduadas deben adquirir unha serie de competencias xerais, específicas e transversais.

A avaliación das competencias recollidas na MVT complétase coa realización e avaliación do traballo de fin de grao presentado por cada alumno. A avaliación do TFG realízase en base ao recollido no Regulamento de TFG do Grao en ADE ([Santiago, Lugo](#)) e na propia guía docente do TFG. Esta avaliación estrutúrase en tres apartados: calidade do traballo, presentación escrita e exposición e defensa pública.

Durante o curso 2015-2016 fíxose un esforzo importante de coordinación por parte dos dous centros para que os programas das materias recolleran o establecido na MVT e nas fichas de cada materia respecto a sistemas de avaliación, contidos, competencias traballadas, etc. Asemade, trasladouse aos departamentos a necesidade de que os programas das materias fosen os mesmos nos dous campus. Nese momento consideramos que era relevante realizar o reparto das competencias transversais entre materias e planificouse unha acción de mellora (AM-6), pero na implantación da mesma xurdiron dificultades que motivaron a súa continuación no seguinte curso. Así, a comezos do presente curso analizamos se o introducido por cada departamento no programa oficial da materia, tanto en Lugo como en Santiago, coincidía coa MVT. Tras esa primeira análise, acordouse iniciar este curso académico 2016-2017 unha acción de mellora (AM-1) tendente a resolver todos os problemas detectados, para o que se pedirá a colaboración dos departamentos.

En canto ás materias do grao, ofertáronse todas as previstas na memoria verificada. Os programas/guías docentes apróbanse en primeira instancia nos Consellos de Departamento e, posteriormente, na Xunta de Facultade. Os departamentos deben verificar, antes de aprobalos, a concordancia entre os programas/guías docentes e as fichas que figuran na Memoria do título. Tamén se fixo un esforzo por coordinar os programas, sistemas de avaliación e

metodoloxía de cada unha das materias nos dous campus.

Por outra parte, foi necesaria unha adecuación na práctica da actividade docente a un número de alumnos por grupo superior ao establecido na planificación recollida inicialmente na Memoria do Título (grupo expositivo: 75; grupo interactivo: 25; titorías en grupos reducidos: 10). Destacar que o número de estudantes por profesor en Santiago subiu de forma progresiva nos últimos anos, pasando de 11,32 (2011-12) a 12,35 no 2012-13, a 12,34 no 2013-14, a 12,98 no 2014-15 e a 13,77 no 2015-2016, duplicando a media da USC (6,46). Ademais o número de estudantes por grupo de teoría situouse no último ano en 76,64, próximo á MVT, pero moi por riba da media da USC (47,37). Tamén se ten producido nos últimos cursos un incremento importante do número de estudantes por grupo de práctica situándose en 35,51, moi por riba da MVT (25) e da media da USC (19,62). Tamén en Lugo nos atopamos cun número medio de alumnos por profesor dobre da media da USC (2010/2011: 9,53; 2011/2012: 8,06; 2012/2013: 12,23; 2013/2014: 12,83 , 2014/2015: 12,66; 2015/2016: 12,97). O número de estudantes por grupo de teoría situouse no último ano en 65,12, por debaixo da MVT pero moi por riba da media da USC. Nos grupos interactivos situouse en 32,03, por riba da MVT e da media da USC.

Desenvolvemento do traballo fin de grao (TFG)

Mantivéronse as melloras no deseño e desenvolvemento do TFG levadas a cabo nos cursos anteriores e recollidas nos Informes de Seguimento previos:

1. Tanto en Santiago como en Lugo, organizouse unha sesión de presentación da materia “Traballos de Fin de Grao” (conxunta para todos os matriculados de Economía y ADE, no caso de Santiago), de dúas horas de duración. Nela explicouse todo o contido da Guía Docente (metodoloxía, procedemento, tempo, responsabilidades do alumno/a e do titor/a,...) e indicáronse as fontes dispoñibles de información e as actividades de formación que se ían desenvolver. A dita sesión asistiron máis de 200 alumnos/as en Santiago e máis de 50 en Lugo.

2. En Santiago, o Servizo de Biblioteca da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais mantivo tres guías formativas relativas ás competencias informacionais: “Citar a información”, “APA 6ª edición” e “Recursos e fontes de información”. Estes documentos están dispoñibles na aula virtual e na web dos TFG da Facultade. En Lugo, o alumnado foi invitado a participar nun curso de competencias informacionais organizado para todo o alumnado do campus pola Biblioteca Intercentros.

3. En Santiago, realizáronse enquisas de satisfacción aos alumnos de TFG.

Non obstante, sobre todo en Santiago, segue a ser unha materia cunha xestión complicada nun centro con tanto alumnado. Leváronse a cabo reformas na normativa da USC que esperamos nos permitan mellorar o proceso. En Lugo, tamén se tivo que cambiar o proceso de avaliación a través de tribunal pola cantidade de traballos a avaliar que tocaban a cada un dos tribunais convocados. Todos estes cambios foron reflectidos nos novos regulamentos de TFG aprobados polos respectivos centros e adaptados ao novo regulamento para TFG aprobado pola USC ([Lugo](#), [Santiago](#)).

Durante o 2015-2016 mantívose a Aula Virtual do TFG. En Lugo, posto que a coordinadora de cuarto curso é tamén a coordinadora do TFG e o alumnado é o mesmo, incorporouse recentemente unha aula de coordinación conxunta para tratar todos os temas derivados da coordinación de curso e de TFG. Tamén se realizaron reunións co alumnado matriculado en TFG para darlles conta das novidades presentes no novo regulamento, e que teñen que ver fundamentalmente co proceso de avaliación.

En Santiago, segue traballando o Grupo de Innovación Docente para a planificación e xestión dos TFG da USC posto en marcha pola Comisión do TFG da Facultade, o que mellorou as reflexións sobre a materia e o intercambio de resultados e experiencias con outros axentes

implicados.

Actividades complementarias para o desenvolvemento das competencias do grao

Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Santiago e na Facultade de ADE en Lugo desenvólvense un conxunto de accións complementarias que poden agruparse en catro puntos:

- Prácticas externas.
- Programas de mobilidade.
- Plan de Acción Titorial.
- Actividades extraacadémicas.

Sinalar que a satisfacción coas prácticas externas e os programas de mobilidade foron analizados polo miúdo no documento **“E10. Análise das enquisas de satisfacción (% participación, resultados, evolución,...)”**.

Programas de mobilidade

Tal e como se recolle polo miúdo na evidencia **“E3. Análise do perfil real de ingreso/egreso”**, en Santiago a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN17G-PC-08) viña medrando nos últimos anos, se ben no curso 2015-2016 sufriu un retroceso (2,39%). Desde a facultade estase a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir, especialmente aquelas que non son destinos de fala inglesa. Non obstante consideramos que son fundamentalmente os aspectos económicos os que fixeron que diminuíra a mobilidade saínte no último curso, xa que incluso en destinos tradicionalmente moi demandados con estudos en inglés quedou algunha praza sen cubrir. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado na que contamos coa presenza do Servizo de Relacións Exteriores da Universidade.

En Lugo, a porcentaxe de estudantes enviados pola USC a programas de mobilidade sobre o total de matriculados sufriu un descenso no curso 2014-2015, situándose no 1,36%, se ben no último curso practicamente se duplicou (2,66%). Desde a facultade seguimos a facer un esforzo importante para dinamizar este tipo de programas, xa que algúns dos convenios firmados con outras universidades quedan sen cubrir. Por iso, seguimos facendo unha presentación dos programas ao alumnado e contamos con alumnado-titor para tratar de dinamizar tamén estes programas. Asemade, incentivouse a participación do alumnado nas diferentes actividades organizadas polo Campus Terra, tal como o International Day que se celebrou na facultade de veterinaria o 17 de novembro de 2016.

Por outra parte a porcentaxe de estudantes recibidos pola USC de programas de mobilidade sobre o total de matriculados (IN18G-PC-08) tamén medrou nos últimos anos, tanto en Santiago (7,35%) como en Lugo (9,31%). Consideramos que o número de estudantes recibidos é satisfactorio, estando plenamente integrados nas actividades das facultades e na vida universitaria dos campus.

Tal e como se recolle en detalle no **“E10. Análise das enquisas de satisfacción (% participación, resultados, evolución,...)”**, a satisfacción dos estudantes saíntes cos programas de mobilidade (IN15G-PC-08) mantense en niveis axeitados (3,54 Santiago e 3,85 Lugo). En xeral, o seu nivel de satisfacción co programa de mobilidade e coa experiencia vivida é moi elevado, do 4,58 en Santiago e do 4,75 en Lugo (INF.04). A taxa de resposta a esta enquisa foi do 40% en Santiago (12 estudantes) e do 50% en Lugo (4 estudantes).

En canto a satisfacción dos estudantes entrantes cos programas de mobilidade (INF. 05) apenas sofre variación (Santiago pasa do 4,41 ao 4,36, ao 4,33 e ao 4,53; Lugo pasa do 4,67; 4,33; 4,33 e 4,67 nos últimos catro cursos), manténdose en niveis moi elevados. De feito, o

100% do alumnado recomendaría a experiencia a compañeiros. Destacamos que a maior parte dos alumnos veñen a través de Convenios Bilaterais e se integran nos programas formativos do centro durante un semestre. Co obxectivo de integrar o máis rapidamente posible a este alumnado, os centros organizan xornadas de benvida.

Programas de Prácticas Externas

En canto a porcentaxe de estudantes egresados que ao longo dos seus estudos realizou *prácticas* en empresas e institucións vense incrementando nos últimos anos nos dous campus, se ben no curso 2015/2016 sufriu un pequeno retroceso.

No anterior informe de seguimento programouse unha acción de mellora (AM-2) para intentar dinamizar os programas de prácticas e tamén os de mobilidade. Nos dous campus se incrementaron a oferta de prácticas en empresas, se deu publicidade ao programa entre o alumnado e se deu a posibilidade de facer prácticas extracurriculares. As empresas nas que o alumnado pode facer prácticas pertencen, maioritariamente, aos tecidos empresariais de Lugo e Santiago, incluíndo empresas de todos os ámbitos económicos e sectoriais (servizos, industria, administración pública, etc.).

Neste senso, consideramos que estamos a facer ben as cousas xa que contamos cun número moi importante de empresas que desexan participar anualmente neste programa. Incluso, en Lugo onde o centro é moito máis pequeno, anualmente sempre quedan prazas dispoñibles sen cubrir. Vixiaremos que este descenso puntual que se produciu no curso pasado non se torne en algo habitual, pero hai que pensar que estamos sempre condicionados pola matrícula que se vai tendo nos cursos superiores (que á súa vez vese afectado polos anos nos que tivemos menos matrícula no grao, sobre todo no caso de Lugo). Nos dous campus, no curso pasado, tanto os estudantes (4,14) como os titores externos (4,05) e os titores académicos (4,44) expresan unha satisfacción elevada cas prácticas externas (INF.06, INF.07 e INF.08).

Para unha análise máis en detalle sobre os programas de prácticas externas consultar as evidencias **E3. Análise do perfil real de ingreso/egreso** e **E10. Análise das enquisas de satisfacción (% participación, resultados, evolución,...**

Plan de Acción Titorial

En canto ao Plan de Acción Titorial, a Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais aprobou formalmente o seu plan no curso 2014-2015, namentres que a Facultade de ADE publicouno recentemente ([Santiago](#), [Lugo](#)). A pesares diso, moitas das accións recollidas nel xa se estaban a realizar nos centros nos cursos anteriores. Entre elas cómpre salientar:

- Cursos de competencias informacionais e dixitais, impartidos polo Servizo de Biblioteca da Facultade de Santiago e pola Biblioteca Intercentros en Lugo.
- Cursos para a elaboración e presentación de traballos académicos, impartido polo Servizo de Normalización Lingüística.
- Mes do Emprego, dirixido a ofertar ao alumnado apoio e ferramentas que lle sexan de utilidade de cara ao seu futuro profesional (Santiago) e charlas de emprendemento (Lugo).
- Sesión de presentación dos Traballos de Fin de Grao, na que se lle explican as ferramentas das que dispón para desenvolver con éxito esta materia.
- Para facilitarlle ao alumnado que accede por primeira vez á universidade e as ensinanzas de grao, os centros organizan unha xornada de acollida e orientación. En dita xornada dáselle información relevante sobre a organización do centro, as organizacións de estudantes que os representan nos distintos órganos do Centro e da USC, ademais de explicarlles o funcionamento do centro, da biblioteca e os servizos que ten ao seu alcance. Reciben información precisa sobre a localización das distintas dependencias e dos contidos da web do centro e xeral da USC que están especificamente dirixidos a eles. A esta xornada de acollida común para os estudantes de novo acceso, súmase a presentación que o persoal da Biblioteca realiza deste servizo, dirixido ao alumnado do primeiro curso en sesións desenvolvidas no primeiro

día de clase nos distintos grupos de alumnos existentes.

- O alumnado titor colabora na recollida de suxestións, información e opinións do alumnado de cara a coordinación dos diferentes cursos.

Por outra parte, entre as actividades deseñadas pola USC e desenvolvidas para a orientación do alumno que valoramos de especial interese están:

- O [programa de Titores](#), pertencente ao [programa A Ponte da USC](#), crea a figura de alumno/a-titor/a que é un estudante veterano que orienta e apoia ao novo alumnado. Unha avaliación positiva da dereito ao recoñecemento de 6 créditos optativos no expediente do alumno. En relación a este aspecto, no campus de Lugo fíxose unha difusión do programa titores polas aulas. Enviouse un e-mail aos coordinadores de curso de 3º e 4º para que difundisen o programa Titores entre o alumnado. Como resultado, presentáronse 4 alumnos que foron seleccionados. No Campus de Santiago a participación neste programa era insatisfactoria polo que no informe de seguimento anterior se incorporou unha acción de mellora (AM-11). Nas xornadas de presentación ao alumnado e na guía do estudante faise mención ao programa. Non obstante, consideramos que esta acción debe continuar no tempo para lograr a participación axeitada do alumnado no programa de alumnos titores.
- As accións desenvolvidas ao amparo do programa de Integración Universitaria, do Servizo de Participación e Integración Universitaria da USC (SEPIU) cuxo obxectivo é fomentar o respecto á diversidade e desenvolver políticas activas de incorporación e integración de estudantes con necesidades especiais.

Creemos que podemos contribuír a un maior e mellor grao de difusión entre todo o alumnado incorporando dita información na xornada de acollida e presentación.

Actividades extraacadémicas

Ademais das canles anteriormente expostas, a Facultade ofrece múltiples actividades, complementarias ás que oferta a USC, dirixidas a mellorar e incrementar as competencias do alumnado: conferencias, seminarios, actividades con asociacións de economistas e empresarios, acordos co Colexio de Economistas (que ten a súa sede na facultade de Santiago), concursos de pintura, etc.

Como conclusión final, por un lado cremos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na memoria do título.

Por último, consideramos que a participación das facultades en xeral e do grao en ADE en particular nos programas de mobilidade e prácticas amosa unha evolución totalmente positiva e satisfactoria, tanto en relación ao número de estudantes como á súa satisfacción cos programas. Non obstante, dada a importancia que os alumnos atribúen na súa formación ás prácticas externas e aos programas de mobilidade é necesario facer fincapé nos mesmos para tratar de incrementar as porcentaxes tanto de alumnos recibidos/enviados en programas de intercambio como os que realizan prácticas.

1.3.- O título conta con mecanismos de coordinación docente que permiten analizar se o desenvolvemento do plan de estudos posibilita a adquisición das competencias por parte dos estudantes e, no seu caso, establécense as accións de mellora oportunas.

Aspectos a valorar:

- A coordinación horizontal e vertical entre as diferentes materias do plan de estudos evita baleiros e duplicidades.
- No caso de que o título se imparta en varios centros da Universidade ou sexa interuniversitario, analizarase o funcionamento dos mecanismos de coordinación entre todos os centros/Universidades que imparten o plan de estudos.
- No caso de que existan prácticas externas, valorarase se os mecanismos de coordinación permiten aos estudantes alcanzar as competencias asociadas a ditas prácticas.
- No caso de que o título se imparta en varias modalidades (presencial, a distancia, semipresencial)

valorarase a coordinación docente entre as modalidades, co fin de que os estudantes poidan alcanzar as mesmas competencias con independencia da modalidade cursada.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O título conta coas estruturas de coordinación verticais e horizontais nos diferentes niveis para garantir que a docencia se desenvolve segundo o previsto na MVT:

1.- Unha Comisión de Calidade do Grao en ADE Intercampus (AM-1 informe seguimento anterior) que se reúne para dar cumprida solución ás cuestións derivadas da implantación do título en diferentes campus ("**E5. Actas das reunións celebradas**").

2.- Un coordinador de título en cada un dos dous centros e coordinadores de curso. As funcións de coordinación recóllense no protocolo de coordinación aprobado por ambos centros (AM-3) e inclúen as seguintes actividades:

- Favorecer a coordinación entre as diferentes materias.
- Recoller suxestións en relación á titulación.
- Recadar as demandas de formación do profesorado nos aspectos relacionados coa correcta implantación do título.
- Participar na elaboración do Informe de Seguimento.
- Colaborar coa dirección do centro no desenvolvemento das actividades derivadas do Plan de Acción Titorial.
- Promover o bo funcionamento do Plan de Estudos.
- Xestionar a aula de coordinación do curso (de habela).
- Informar á Comisión de Calidade do Centro de todas as cuestións que deben valorar e que afecten ao seguimento dos estudos do Grao. Presentar propostas de mellora.

3.- Representantes do alumnado nas distintas comisións e na Xunta de Facultade.

4.- Alumnos – titores que serven ás veces de delegados do alumnado fronte aos coordinadores e ao equipo decanal, axudando a coñecer a opinión do alumnado sobre o curso, materias, incidencias, etc. Este ano, por primeira vez no campus de Lugo, solicitóuselles que entregaran un informe coas suxestións recollidas dos diferentes cursos. Este informe valorouse na Comisión de Grao de ADE (acta 22/12/2016). A idea é empregar esta figura como un elemento de coordinación e comunicación directa co alumnado.

5.- Un coordinador de prácticas externas, de xeito que cada estudante estea asistido por un titor académico no centro e un titor externo na empresa onde desenvolve as prácticas.

6.- Un responsable académico de mobilidade para os diferentes programas de mobilidade (Erasmus+, Prácticas Erasmus+, SICUE, Convenios Bilaterais países extracomunitarios).

7.- Comisión de coordinación do TFG en Santiago e un coordinador de Tránsito Fin de Grao en Lugo, que xestiona a aula virtual e mantén contacto permanente co alumnado matriculado na materia, informándoo das actividades formativas interesantes para desenvolver correctamente o TFG, da guía docente e regulamento do TFG, así como resolvendo calquera dúbida que poda xurdir, tanto aos titores como aos titorandos.

8.- Comisións que velan polo bo desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe: comisión permanente, comisión de TFG, comisión de igualdade e comisión de actividades complementarias (Santiago); comisión de docencia e calidade, relacións exteriores, cultura e deporte (Lugo); comisión de título, comisión de calidade, comisión de asuntos económicos, comisión de normalización lingüística, comisión de biblioteca (Lugo e Santiago). En cada unha delas acórdase un calendario de reunións cunha orde do día establecida previamente na convocatoria e sobre a que se debate e toman acordos que se reflicten nas diferentes actas da comisión correspondente ("**E5. Actas das reunións celebradas**"). O obxectivo é que o debate sirva para identificar debilidades, propor solucións, implementar innovación e contribuír ao bo

desenvolvemento e continuidade do título en cada curso.

9.- Tamén en Santiago procedeuse á creación do Grupo de Innovación Docente para a coordinación dos graos de Economía e ADE para mellorar os procesos de coordinación. Este aspecto estaba recollido na AM-13 o curso anterior.

Como en anos anteriores, puxéronse en marcha os mecanismos dispostos para mellorar a coordinación docente. Leváronse a cabo as reunións por curso, as da Comisión do Grao e as da Comisión do TFG. Asemade, e dando cumprimento a unha das accións de mellora do informe de seguimento do curso 2014/2015 decidiuse comezar a empregar as aulas de coordinación de curso e de grao como ferramenta de comunicación e coordinación (AM-7). Nun primeiro momento considerouse necesario formar ao profesorado no uso do Moodle como ferramenta útil de cara a poñer en marcha as aulas de coordinación. Para iso ofertouse un curso de formación dentro do PFID ao que asistiron maioritariamente os coordinadores de curso (novembro 2016). Tras a celebración do curso puxéronse en marcha as aulas de coordinación cun dobre obxectivo, servir de vía de comunicación e información co alumnado e coordinar a labor do profesorado. Asemade, solicitouse a aula de coordinación de coordinadores para tratar de reducir as reunións presenciais de coordinación.

Nesta labor de coordinación tamén se levou a cabo outra das accións de mellora programadas o ano anterior (AM-3), consistente en aprobar un protocolo de coordinación. Tal e como se recolle nas evidencias da acción de mellora, aprobouse o protocolo, informouse ao profesorado da súa posta en marcha e deseñáronse unhas táboas de coordinación para que todo o profesorado de cada curso soubese como se distribúe a carga de traballo do alumnado ao longo do semestre. En Santiago elaborouse por primeira vez o "*Informe coordinación Grao en ADE: Curso 2015/2016*", no que se resumen principais accións da coordinación, se recolle o contido do protocolo de coordinación e, como parte de coordinación vertical, os resultados das enquisas sobre competencias e baleiros e duplicidades no grao. Por outra banda recóllense os informes de coordinación de cada curso (1º, 2º, 3º e 4º) e o do TFG e as principais conclusións. Este informe foi aprobado na Comisión de Coordinación do Grao en ADE con data 13 de xaneiro de 2017. En aplicación do protocolo de coordinación, en Lugo tamén se elaboraron os informes de coordinación de curso 2015-2016, de TFG e de grao. Estes informes están colgados na Aula de Coordinación de Coordinadores e foron debatidos na Comisión de Título con data 22/12/2016.

Esperamos mellorar con isto notablemente a coordinación tanto horizontal como vertical. De feito, os resultados de satisfacción coa coordinación son óptimos nos dous campus. En Santiago na enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida, os profesores valoran nun 3,61 a coordinación entre as distintas materias e/ou niveis do título e nun 4,31 a coordinación entre os/as distintos profesores/as da materia (taxa de participación: 47,52%). Isto último é valorado polos alumnos cun 3,59 (taxa de participación: 24,27%). En Lugo, os profesores valoran nun 3,44 a coordinación entre as materias do título e nun 4,64 a coordinación entre os distintos profesores da materia (taxa de participación: 55,56%), que á súa vez é valorado polos alumnos cun 3,55 (taxa de participación: 63,68%).

Por último, en relación ás prácticas externas, os indicadores que nos permiten coñecer se se está a facer ben este traballo de coordinación son, sen dúbida, as enquisas de satisfacción. Os resultados destas enquisas amosan niveis altos de satisfacción por parte do alumnado en relación ao seu titor na empresa (4,43 en Santiago e 4,86 en Lugo), ao seu titor académico (4,71 en Santiago e 4,29 en Lugo) e respecto á satisfacción xeral (3,57 Santiago e 4,57 Lugo). Tamén os titores externos (4,20 Santiago e 3,75 Lugo) e académicos (3,00 Santiago e 4,5 Lugo) amosan un nivel elevado de satisfacción en relación á coordinación entre as empresas e o centro. Polo tanto, consideramos que os mecanismos de coordinación existentes entre os centros e as empresas permiten ao alumnado acadar as competencias asociadas ás prácticas.

1.4. Os criterios de admisión aplicados permiten que os estudantes admitidos teñan o perfil de ingreso adecuado para iniciar estes estudos.

Aspectos a valorar:

- Coherencia entre o perfil de ingreso establecido na memoria verificada e o perfil real do alumnado matriculado no título.
- No seu caso, os complementos de formación cumpren a súa función en canto á nivelación e adquisición de competencias e coñecementos por parte dos estudantes que os cursen.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

As vías de acceso ao grao contempladas na memoria do Grao en Administración e Dirección de Empresas son:

- Estar en posesión do título de bacharelato ou equivalente e a superación da proba a que se refire o artigo 42 da Lei Orgánica de Universidades (LOU) e o artigo 38 da Lei Orgánica 2/2006, de Educación, sen prexuízo dos demais mecanismos de acceso establecidos pola normativa vixente.
- Validación de estudos cursados no estranxeiro.
- Acceso de maiores de 40 anos mediante a validación da experiencia profesional. Realízase tendo en conta os perfís profesionais idóneos e a entrevista de carácter persoal. Perfís idóneos: o nivel de cualificación profesional esixido ao solicitante será o correspondente ás cualificacións profesionais de nivel 2/3 establecidas nas familias profesionais “Administración e Xestión” e “Comercio e Marketing” do Catálogo Nacional de Cualificacións Profesionais (CNCP), elaborado polo Instituto Nacional de las Cualificacións (INCUAL).

Na Memoria do título tense en conta que na Orde do 25 de novembro de 1999 (BOE 39/11/1999) queda establecida a preferencia para iniciar estudos de Administración e Dirección de Empresas para aqueles alumnos que superaron as probas de acceso coas vías de acceso do Bacharelato LOXSE número 1 (Científico-Tecnolóxica), 2 (Ciencias da Saúde) e 4 (Ciencias Sociais). Estas vías de acceso poden indicar xa un certo perfil.

O grao en ADE non presenta criterios de acceso distintos dos derivados da limitación de praza de novo ingreso e os establecidos pola lexislación vixente para os estudos de grao. Os criterios de admisión son os comúns a maioría dos graos en ADE que se imparten noutras universidades e veñen establecidos, por tanto, pola lexislación.

En canto aos “Parámetros de ponderación das materias da Fase Específica da PAU para o acceso ás ensinanzas universitarias oficiais de grao do Sistema Universitario de Galicia” o parámetro de ponderación das materias Economía, Economía da Empresa, Matemáticas II e Matemáticas Aplicadas ás Ciencias Sociais correspondentes a todos os Graos en ADE impartida en Galicia foi de 0,2, a máxima posible. Por outra parte a pesar de que os alumnos poden presentar carencias en determinadas materias consideramos que aquelas materias con maior ponderación son aquelas nas que os nosos estudantes necesitan maior formación.

Agora ben, na Memoria especificábase que sería desexable que no futuro o estudante do Grao en Administración e Dirección de Empresas posuísese as seguintes características persoais e académicas:

- Interese pola realidade económica e as súas implicacións para o mundo da empresa.
- Compromiso social.
- Capacidade analítica.
- Capacidade de adaptación a unha contorna cambiante e competitiva.
- Competencias lingüísticas en castelán e galego.
- Emprego de ferramentas informáticas básicas.

Estas características recollidas na memoria son recomendacións, é dicir, consideramos que a súa utilidade reside en informar ao alumnado daquelas características que, de posuílas, seríanlle beneficiosas para alcanzar as competencias requiridas posteriormente no grao. Neste sentido levamos a cabo unha análise inicial do perfil de ingreso recollido nas memorias do grao

en ADE de diferentes universidades, considerando que as características persoais e académicas deberían ser actualizadas e presentadas dunha maneira máis práctica e sinxela para os alumnos. Nesta liña, o informe de seguimento elaborado pola ACSUG respecto ao curso 2014/2015 sinala tamén como recomendación “En futuros análisis se debe completar a reflexión sobre a pertinencia del perfil de ingreso y los criterios de admisión previstos en la memoria verificada del título, y dar cuenta de ello en la evidencia *E3. Análise do perfil de ingreso/egreso*. También se debe informar sobre la adecuación del perfil de egreso”.

Polo tanto, en aras de aclarar se o perfil real de ingreso é o esperado para a titulación de ADE, a maiores da información recollida nos indicadores elaborados pola Área de Calidade e de Mellora dos Procedementos da USC, tamén se puxo en marcha unha enquisa en primeiro curso. A análise en detalle dos datos recóllese na evidencia “**E3. Análise do perfil de ingreso/egreso**”, se ben se pode dicir que todos os ítems analizados e que se recollen na MVT como desexables para un alumno que cursa o grao en ADE se sitúan por riba do 3, posuíndo o alumnado entrante coñecementos altos de galego, castelán e inglés, así como un nivel de usuario avanzado/experto/profesional no manexo de ferramentas informáticas básicas (Word, Excel, Power Point e redes sociais), salvo no caso dos programas estatísticos. A maioría do alumnado manifesta terse matriculado por interese, vocación ou porque lle gusta todo o relacionado cos temas empresariais, sinalando tamén como unha razón importante para cursar o grao en ADE as saídas profesionais que proporciona a titulación. A pesares de que a maioría dos enquisados non coñecían o perfil de ingreso recomendado na MVT, a inmensa maioría consideran que posúen os coñecementos previos necesarios para acadar axeitadamente os coñecementos e competencias requiridos nas materias do plan de estudos que levan cursando polo de agora. Por último, a única materia na que recoñecen ter detectado debilidades respecto da formación coa que chegan de bacharelato é matemáticas.

Unha vez analizados conxuntamente todos os datos cos que contamos, consideramos que o perfil de ingreso real do noso alumnado cumpre cos requisitos desexables previstos na MVT, sobre todo no que se refire ás características persoais e académicas dos mesmos. Entendemos que, aínda que o perfil do alumnado que decide cursar o noso grao non é algo que os centros podan controlar, si podemos dicir que o perfil de ingreso se aproxima bastante ao desexable para unha titulación coma a nosa. Algo que se pode mellorar é o descoñecemento que ten o alumnado sobre este perfil desexable recollido na MVT, polo que se pode incidir sobre este aspecto nas visitas que se realicen aos centros de bacharelato e de Formación Profesional, explicando que a posesión de certas características persoais e profesionais seríanlle beneficiosas para alcanzar as competencias requiridas posteriormente no grao en ADE. Ademais, xa se leva a cabo unha boa práctica coa participación no campus Xuvén-Ciencia orientado a alumnado de secundaria, para tratar de crear perfís máis vinculados ao ámbito da empresa.

O perfil de ingreso e os criterios de admisión non se modificaron respecto aos que figuran na Memoria do Título. Unicamente en Santiago se produciu un cambio en relación á MVT (memoria de verificación do título) relacionado coa oferta de prazas de novo ingreso recollida no apartado 1.4 que era de 300 alumnos para os catro primeiros cursos. Esta oferta só se cumpriu no ano 2009-2010 rebaixándose, a proposta da Xunta de Centro, a 250 no curso 2010-11 e a 200 nos cursos 2011-12, 2012-13, 2013-14, 2014-15 e 2015-16. A pesar da alta demanda dos estudos de ADE os motivos da diminución de prazas ofertadas teñen que ver cos problemas de capacidade docente do centro e cun número de alumnos por grupo (tanto expositivo como interactivo) moi elevado. A este respecto, o Informe Provisional de Seguimento 2014-2015 elaborado pola ACSUG recomenda “actualizar en la memoria del título, cuando se tenga que realizar una modificación sustancial, el número de plazas ofertadas en Santiago (200) como se acordó en Junta de Centro, no 300 como consta en memoria”. Na próxima modificación sustancial da memoria introducirase esta modificación.

A análise realizada dos datos dispoñibles sobre o perfil de ingreso conduce ás seguintes conclusións. O Grao en ADE da USC segue a ser unha titulación con demanda e a matrícula en primeira opción mantense en taxas moi elevadas, e amosa o crecente interese polos coñecementos que nela se imparten. A estimación de 125 alumnos que se fixo no seu día para a Facultade de ADE de Lugo non está axustada á nova contorna socio-económica. Polo que,

neste curso solicitouse un axuste das prazas ofertadas á demanda real estimada que, tras varias análises e reflexións, o centro sitúa arredor das 90 prazas. Esta solicitude non foi aceptada pola Xunta de Galicia, polo que se reiterará a petición no presente curso. En base a esta demanda real estimada, é que consideramos que o título en Lugo segue a ser unha titulación altamente demandada. De todos xeitos, a facultade segue a facer esforzos para manter esa demanda a través de diferentes accións (vídeo promocional, actualización da páxina web, visitas a centros de ensino secundarios, visitas dos centros de ensino secundario á facultade, incorporación ao programa “Para estudar, Lugo”, participación no campus de verán Xuven-Ciencia da USC, etc.).

O alumnado accede ao noso grao principalmente a través das PAAU e procede maioritariamente de Galicia, sendo a mobilidade baixa. Este feito concorda coa etapa de crise económica e de contracción das axudas que se está a vivir en España e coa mobilidade que se percibe no Sistema Universitario Español.

En canto ao perfil de acceso propiamente dito, as diferenzas entre Santiago e Lugo fanse notar. Namentres en Santiago case a totalidade do alumnado accede cunha nota superior a 6, en Lugo só arredor dun 65% contan con esta nota. Asemade, o alumnado en Santiago escolle maiormente o grao en ADE como primeira opción (próximo ao 90%), namentres que en Lugo só arredor do 60% o fan. Neste senso, sobre todo o centro de Lugo, fixo un esforzo importante dando a coñecer o grao nos institutos da provincia para mellorar estes ratios, algo que se conseguiu sobre todo no acceso como primeira opción.

1.5.- A aplicación das diferentes normativas contribúe á eficiencia nos resultados do título.

Aspectos a valorar:

- A aplicación das distintas normativas (normativa de permanencia, os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos, así como outras relacionadas coa avaliación, traballos fin de grao/máster, prácticas externas, ...) desenvólvense segundo o establecido nelas, tendo en conta as competencias previamente adquiridas polo estudante e as competencias a adquirir no título. Impacto das mesmas nos resultados.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Durante o proceso de implantación do título fóronse desenvolvendo e incorporando un conxunto de normas de aplicación xeral e específica ás diferentes titulacións da USC, que están a disposición do alumnado nas páxinas web dos dous centros ([Lugo](#), [Santiago](#)):

- [Normativa de interese para o estudantado da USC](#) (permanencia, [sistemas de transferencia e recoñecementos de créditos](#), asistencia a clase, [prácticas externas](#), convocatoria fin de carreira, etc.).
- Regulamento de Réxime Interno ([Lugo](#), [Santiago](#))
- Regulamento de TFG ([Lugo](#), [Santiago](#))

A normativa sobre permanencia nas titulacións de grao e máster establece o número mínimo e máximo de ECTS de matrícula tempo completo e parcial, así como certas esixencias que o alumnado debe cumprir para matricularse de cursos superiores, ordenando así o seu proceso de aprendizaxe.

A normativa sobre os sistemas de transferencia e recoñecemento de créditos foi aprobada no ano 2008 e sufriu algunha adaptación e modificación ao longo destes anos. En cumprimento desta normativa, os centros foron aprobando diferentes táboas de recoñecementos de estudos universitarios e de FP de grao superior para o Grao en ADE ([Lugo](#), [Santiago](#)). No curso 2014/2015 recoñecéronse un total de 6.188,5 créditos en Santiago e 1.019,5 créditos en Lugo. En 2015/2016, recoñecéronse 5.613 créditos en Santiago e 1.749 en Lugo, dando así cumprimento á normativa.

En definitiva, consideramos que a normativa que afecta ao Grao en ADE estase aplicando segundo o establecido nela e está permitindo que o Grao se desenvolva de xeito correcto.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 2. INFORMACIÓN E TRANSPARENCIA:

Estándar: A institución dispón de mecanismos para comunicar de maneira adecuada a todos os grupos de interese as características do programa e dos procesos que garanten a súa calidade.

Analizar e valorar se a información relevante sobre o título é pública e está dispoñible, en tempo e forma, para todos os axentes implicados no mesmo (estudantes, empregadores, administracións educativas e outros grupos de interese).

2.1.- A institución publica, para todos os grupos de interese, información obxectiva, suficiente e actualizada sobre as características do título e sobre os procesos que garanten a súa calidade.

Aspectos a valorar:

- Publícase información suficiente e relevante sobre as características do programa formativo, o seu desenvolvemento e os resultados alcanzados.
- A información sobre o título é obxectiva, está actualizada e é coherente co contido da memoria verificada do título e as súas posteriores modificacións.
- Garántese un fácil acceso á información relevante do título a todos os grupos de interese.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O procedemento de información pública implementado dentro do SGIC (PC-12. Información pública) ten como obxectivo establecer o sistema para facer pública a información relevante das titulacións impartidas no centro, así como o modo no que se realiza a súa revisión periódica e actualización con fin de manter informados aos seus grupos de interese. Alcanza á totalidade de información publicada sobre cada unha das titulacións oficiais impartidas nos centros.

Trátase, asemade de garantir a transparencia, de facilitar información aos grupos de interese nos procesos de toma de decisións, en particular aos estudantes e profesorado implicados no proceso de ensino-aprendizaxe. Deste xeito, cómprese a función de render contas á sociedade sobre a evolución pasada, actual e previsible do título.

Na web do centro/título publícase información actualizada e axeitada sobre o desenvolvemento do título e o seu plan de estudos (programas, horarios, calendarios de exames, prácticas, mobilidade, etc.), sendo accesible a todos os grupos de interese, internos e externos. Os cambios sobrevidos xunto con calquera outra información de interese, resáltanse nas dúas webs dos centros onde se imparte o grao en ADE no apartado de "Novidades".

Froito das reflexións do seguimento do título realizadas nos cursos pasados, ambas facultades levaron a cabo pequenos cambios que consideramos melloraron este aspecto en concreto que estamos avaliando:

- Mellora na organización e accesibilidade da información de interese específico para o alumnado: desde o curso 2012-13 o alumno ten accesible toda a información relevante a través do enlace á titulación que cursa, o que lle facilita enormemente o acceso á información académica relevante como alumno ([Santiago](#), [Lugo](#)).
- Outra das melloras postas en marcha foi a elaboración e publicación nas Web do centros de diferentes guías para o alumnado ([Santiago](#), [Lugo](#)).
- Guías de información para alumnos de intercambio, tanto en [Santiago](#) como en [Lugo](#).
- Ademais, tanto en Santiago como en Lugo hai unha pantalla para transmitir a información pública no centro. Nas sesións de acollida ao alumnado de primeiro infórmase das fontes de información dispoñibles; realízanse sesións de presentación do Traballo Fin de Grao, dos programas de mobilidade, dos posgraos que se imparten nos centros. Santiago tamén conta cun blog para comunicar as actividades extraacadémicas.

En Lugo, no marco dunha acción de mellora recollida no informe de seguimento 2013-2014, fíxose unha labor de organización do resto da información recollida na [páxina web](#) que pode ser de interese para os nosos usuarios, clasificándoos por grupos de interese (futuros estudantes, estudantes, estudantes egresados, estudantes estranxeiros, PAS, PDI, empresas e investigación). O obxectivo é darlle unha maior visibilidade á nosa facultade e mellorar o acceso á información por colectivos.

O único dato do que se dispón para valorar se se está a conseguir este obxectivo de información pública e transparencia é o da satisfacción dos egresados coa información pública dispoñible. Só contamos cos datos referidos aos tres últimos cursos académicos (dous no caso de ADE Lugo), producíndose unha evolución positiva neste eido.

Código	Nome	Campus	2013-14	2014-15	2015-16
IN23G-PC-12	Satisfacción dos egresados coa información pública dispoñible	Santiago	2,80	3,25	3,18
		Lugo	-	3,15	3,33

Afondando na información recollida na enquisa de satisfacción de egresados/as (2015) (INF. 09), o apartado de satisfacción coa información, xestión académica e reclamacións acadou valores superiores á media da USC, sobre todos naqueles aspectos responsabilidade das facultades. En concreto, o alumnado valora moi positivamente e por enriba da media da universidade a información que xestiona directamente a propia facultade, isto é, a información recollida na páxina web da USC e a información na propia facultade ou título (web propia, presentacións, etc.) (3,31 Santiago e 3,5 Lugo) e a atención recibida no decanato do centro cando tivo que presentar algunha reclamación (3,00 media titulación). Tamén valoran por enriba da media da universidade a información aportada nas xornadas de benvida (2,93 Santiago, 3,14 Lugo). Un dos aspectos menos valorados polos egresados son os folletos informativos e publicidade en xeral (2,50 media titulación fronte a 2,59 media global).

Nome	Santiago	Lugo	Media USC
Oficina de Información Universitaria	3,31	3,13	3,22
Unidade de Xestión Académica	3,24	3,38	3,26
Páxina web da Universidade de Santiago de Compostela	3,55	4,00	3,45
Información na propia Facultade/Escola ou Título (web propia, presentacións,...)	3,31	3,50	3,16
Outros (Folletos informativos, anuncios en prensa, publicidade en xeral...)	2,46	2,63	2,59
Atención recibida no decanato do centro cando tivo que presentar algunha reclamación	3,09	2,50	2,80
Valora a información e apoio recibidos nas actividades de acollida e presentación realizadas polo centro/título	2,93	3,14	2,90

Neste sentido, unha das liñas estratéxicas que rexen as accións de mellora do grao en ADE é a mellora da comunicación do mesmo. O obxectivo xeral desta liña de actuación é dar unha maior difusión ao Grao en ADE e mellorar as políticas de comunicación dos centros, tanto cara dentro como de cara ao exterior. Por iso, en Lugo, centro máis afectado pola caída do alumnado, solicitamos unha axuda á Vicerreitoría de Comunicación e Coordinación no marco das Axudas para o desenvolvemento de accións de mellora da docencia (convocatoria 2015), co fin de incrementar a visibilidade da Facultade de Administración e Dirección de Empresas (ADE) do Campus de Lugo. No marco desta convocatoria a facultade de ADE recibiu dúas axudas enmarcadas nesta liña estratéxica. A primeira para poñer en marcha un elaborado Plan de Medios Sociais (PMS) baseado nun ambicioso estudo previo. A segunda, e como complemento ás actuacións que xa se levaban feito anteriormente (páxina web, vídeo promocional, visitas a centros de ensino secundario, etc.), concedéronnos financiamento para elaborar un tríptico dirixido, por un lado, a alumnado de bacharelato e de ciclos superiores de formación profesional e, por outro lado, ás empresas que reciben ao noso alumnado dos últimos cursos en prácticas. O obxectivo é recoller neste folleto informativo de maneira resumida e atractiva, a información máis relevante relacionada coa Facultade e cos títulos que se imparten.

En xeral, consideramos que cumprimos con todos os requirimentos da ACSUG en materia de información pública, xa que consideramos que a información relevante sobre o título está dispoñible para os axentes interesados na mesma.

DIMENSIÓN 1. A XESTIÓN DO TÍTULO

CRITERIO 3. SISTEMA DE GARANTÍA DE CALIDADE:

Estándar: A institución dispón dun sistema interno de garantía da calidade formalmente establecido e implementado que asegura, de forma eficaz, a mellora continua da titulación.

Analizar a implantación do Sistema de Garantía de Calidade (SGC) e valorar a súa contribución á mellora continua do título.

3.1.- O SGC posúe os mecanismos necesarios para recoller a información precisa, analízala, detectar debilidades e propor accións de mellora, realizando un seguimento das mesmas.

Aspectos a valorar:

- Os procedementos que permiten recoller a información de forma continua, analizar os resultados e utilizalos para a toma de decisións e a mellora da calidade do título, desenvóléronse de acordo ao establecido.
- No caso dos títulos interuniversitarios ou dos títulos que se imparten en varios centros da Universidade, as accións levadas a cabo como consecuencia da implantación do SGC están coordinadas en todos os centros participantes no programa formativo.
- Os procedementos de avaliación e mellora da calidade do ensino e o profesorado desenvóléronse de acordo ao establecido.
- O procedemento de suxestións e reclamacións desenvolveuse de acordo ao establecido.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Tendo en conta as boas prácticas levadas a cabo nas Facultades de Santiago e Lugo, consideramos que se está a facer unha boa implantación do recollido nos SGICs dos centros aprobados en maio de 2011.

O SGIC dispón de procedementos e mecanismos que lle permiten recoller e analizar de xeito continuo a información e os resultados relevantes, especialmente no que respecta aos resultados da aprendizaxe e ao grao de satisfacción dos distintos grupos de interese que permiten a xestión eficaz e eficiente do título. Con referencia aos mecanismos de consulta, o SGIC conta cun procedemento específico para recoller a satisfacción dos diferentes colectivos, se ben a súa implementación faise a nivel institucional. Periodicamente revísanse, deséñanse e/ou actualízanse os ítems das enquisas de satisfacción aos diversos grupos de interese. A USC aplica periodicamente as enquisas segundo a planificación de cada curso académico (enquisas a alumnado, enquisas a profesorado, enquisas a PAS, enquisas a egresados, enquisas a empresas que reciben alumnado en prácticas, etc.). As respostas a estas enquisas e o resto de indicadores que elabora a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC son empregados pola Comisión de título, pola comisión de calidade e pola comisión intercampus para a revisión e mellora do programa formativo.

Este ano púxose en marcha no centro de Santiago unha experiencia piloto sobre a análise da taxa de abandono, algo difícil de facer pola complexidade que supón poñerse en contacto coas persoas que abandonan a titulación. Á hora de recoller información e analizar os resultados séguese o manual de procedementos, actuando os coordinadores de curso, os alumnos titores, a/o coordinador de grao e as distintas comisións implicadas, de modo especial a comisión de título en cada unha das facultades, a comisión conxunta de grao en ADE Lugo-Santiago e as comisións de calidade dos centros. Pódese observar este seguimento a través das evidencias das actas de reunións e distintos informes elaborados onde quedan recollidas as distintas debilidades e ameazas atopadas á hora da implantación e seguimento do título, así como as propostas de accións de mellora levadas a cabo.

En Lugo, no curso 2015-16 aprobouse o Plan Estratéxico do centro e creouse un Comité Consultivo externo á Facultade que participou na elaboración do mesmo. O [Comité Consultivo](#) é un órgano vinculado á política e obxectivos de calidade da *Facultade* (Capítulo IV do SGIC). Está formado por representantes dos grupos de interese externos á Facultade e ten a finalidade de aconsellar ao equipo de dirección sobre actividades profesionais, de negocio ou interese social que afecten ao Centro e faciliten o seu desenvolvemento futuro e a súa proxección social. Reúne ao menos unha vez o ano.

En Santiago, en Xunta de Facultade de 20 de outubro de 2016 tamén se aprobou o Plan Estratéxico da Facultade onde consta a creación dun Comité Consultivo formado por diferentes grupos de interese tanto públicos como privados. Na Comisión de Calidade do 25 de xaneiro

de 2017 aprobouse a composición do mesmo.

De modo especial, as comisións de seguimento dos títulos Grao en ADE en Santiago e Lugo, e as Comisións de Calidade dos Centros, da que forman parte os coordinadores de todos os títulos impartidos nas Facultades, fan reunións periódicas co obxectivo de coordinar e planificar a docencia acorde coas directrices das memorias dos títulos. Tamén se levan a cabo reunións de coordinación por curso a través dos distintos coordinadores que fan chegar as súas suxestións e inquietudes a/o coordinador de grao. En aras a mellorar a coordinación vertical e horizontal, o curso pasado aprobouse un protocolo de Coordinación no que se detallan as funcións de coordinación e o calendario a seguir para os dous centros onde se imparte o título.

Por outra banda a revisión do cumprimento do SGIC en relación aos programas de mobilidade é supervisada polos responsables de calidade dos centros.

En canto ao procedemento asociado á medición da calidade do programa de prácticas externas, os centros dispoñen dun espazo web reservado a estes temas onde se inclúe toda a información requirida polo alumnado. Os estudantes participan no programa de prácticas externas, que conta con un coordinador que é o vicedecano de estudantes e intercambios en Santiago e a Decana da Facultade en Lugo.

3.2.- A implantación do SGC facilita o seguimento dos títulos, a renovación da acreditación e garante a mellora continua permitindo a introdución de modificacións no título.

Aspectos a valorar:

- As accións de análises e revisión levadas a cabo desde o SGC permiten introducir modificacións para a mellora no título.
- O seguimento das melloras do título confirma que estas foron eficaces e que se conseguiron os obxectivos expostos.
- Os plans de mellora recollen as recomendacións dos diferentes informes derivados do proceso de verificación, modificación, seguimento e renovación da acreditación.

Reflexión/comentarios que justifiquen a valoración:

Toda a información relativa á política de calidade é pública pode consultarse nas webs dos centros, no apartado de Calidade SGIC, e foi aprobado pola ACSUG. No curso 2013-2014 procedeuse a adaptar o SGIC das dúas facultades en base ao SGIC marco simplificado da USC ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

A Comisión de Calidade do centro e a implementación do SGIC posibilita o proceso de seguimento, modificación e acreditación do título así como a mellora continua desde a súa implantación ao ter establecidos os procedementos de recopilación e análise da información relevante, tanto cuantitativa (resultados académicos, das enquisas de satisfacción, inserción laboral, mobilidade, etc.) como cualitativa (reunións mantidas cos profesores, coordinadores de curso e coordinadores de grao, alumnado, profesorado titores de prácticas externas, coordinador de TFG, etc.).

Como obxectivo principal do SGIC (como se recolle no seu compromiso de calidade) está o desenvolvemento de programas formativos que estean avalados por unha xestión de calidade como elemento cruce e estratéxico para establecer un compromiso de máxima eficacia cos seus grupos de interese. Tamén, desenvolver programas formativos que garantan a mellor e máis adecuada formación para os estudantes e que dean resposta ás demandas do mercado laboral, tecnolóxico e investigador, que garantan as condicións de desenvolvemento profesional adecuadas ao seu persoal docente, investigador e de servizos.

Os obxectivos están recollidos de modo máis detallado nos plans estratéxicos elaborado pola comisión de calidade dos dous centros, tendo como referencia as grandes liñas estratéxicas do plan estratéxico da universidade. Esta comisión de calidade, asemade, vela polo cumprimento destes obxectivos facendo un seguimento das accións estratéxicas e os respectivos indicadores.

Na memoria de calidade do centro recóllense as accións de mellora levadas a cabo e o seu grao de cumprimento así como as accións de mellora a levar a cabo no próximo curso segundo os informes de seguimento. Así na memoria do curso 2014-15 indícase o grao de cumprimento das accións levadas a cabo nese curso e quedan recollidas nunha táboa as accións propostas para o curso 2015-16, tendo en conta as reflexións realizadas para a elaboración do plan estratéxico.

3.3.- O SGC implantado revísase periodicamente para analizar a súa adecuación e, se procede, establécense as melloras oportunas.

Aspectos a valorar:

- A análise e revisión do SGC, no que participan todos os grupos de interese, deriva en plans de mellora (responsables, calendario de execución, etc.).
- Todos os grupos de interese foron implicados no proceso de elaboración, implantación e seguimento das melloras do SGC.
- As evidencias do SGC manifestan a existencia dunha cultura de calidade consolidada no centro que Contribúe á mellora continua.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Todos os grupos de interese están implicados no proceso de proposta e implementación das accións de mellora, así como no seu seguimento, como queda recollido nas actas da Comisión de Calidade, Comisións de Título de cada centro, Comisión Conxunta de Calidade do Grao Intercampus, e na Memoria de Calidade.

Os alumnos titores xunto cos coordinadores de curso recollen as propostas e suxestións por parte dos alumnos tanto en aspectos de organización docente como de mellora de equipamentos e medios para a docencia. Por outra banda o Comité Consultivo durante a súa reunión anual fai unha análise da situación dos títulos e propón accións de mellora.

As actas das distintas reunións e os informes elaborados polos distintos colectivos evidencian a implantación dun modo axeitado do SGIC. Así como xa se indicou previamente, na memoria de calidade evidénciase o seguimento e grao de cumprimento das accións de mellora propostas para cada curso académico tendo como referente o plan estratéxico e os distintos informes de seguimento.

Asemade, os datos proporcionados pola Área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC (recollidos na evidencia E10 e referidos ao nivel de satisfacción de todos os grupos de interese) son analizados pola Comisión de título e a Comisión de Calidade do centro. Neste contexto xeral, podemos considerar que os resultados das valoracións son satisfactorios. Tanto os programas de prácticas externas como os de mobilidade e como as actividades formativas desenvolvidas por PAS e PDI acadan puntuacións altas. Con respecto ao PAS, a satisfacción en Santiago é bastante máis baixa que en Lugo e que a media da USC, con un descenso das valoracións importantes no último curso. O grao de satisfacción coas prácticas externas é elevado, tanto por parte do alumnado como das empresas que reciben a ese alumnado. Só os egresados puntúan máis baixo do habitual as prácticas externas, algo realmente sorprendente tendo en conta que son os mesmos estudantes que o curso anterior puntuaron moi alto o seu grao de satisfacción coas prácticas unha vez que as remataron.

Sinalar que nos últimos cursos se recibiron un maior número de alumnos a través de programas de mobilidade, tal e como se comentou anteriormente. As dúas facultades programan reunións con todo o alumnado de mobilidade entrante nunha xornada de benvida para explicarlles todos os servizos e o funcionamento xeral da facultade e a universidade. Despois os coordinadores de mobilidade dos dous centros e os alumnos titores fan un seguimento durante todo o período de estancia. Destacar que os titores externos de prácticas valoran moi positivamente a formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas, polo que entendemos que os resultados da enquisas realizadas en Lugo e Santiago responden bastante ben á realidade profesional dos nosos graduados.

Tanto en Santiago como en Lugo a satisfacción coa información, xestión académica e reclamacións, en xeral, presentan valores positivos e superiores a 3, algo por enriba da USC e de anos anteriores. Sinalar a baixa satisfacción coa adecuación dos horarios, o calendario académico e de exames e a organización académica en xeral cunha valoración de 2,78 sobre 5 (2,88 foi a valoración do curso pasado e 2,95 é a media da USC); a puntuación é similar nos dous centros (Santiago 2,79 e Lugo 2,75).

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 4. RECURSOS HUMANOS:

Estándar: O persoal académico e de apoio é suficiente e adecuado de acordo coas características do título e o número de estudantes.

Analizar e valorar a adecuación do persoal académico e de apoio que participa no título obxecto de avaliación.

4.1.- Persoal académico. O título conta con profesorado suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben alcanzar o alumnado.

Aspectos a valorar:

- O profesorado que participa no título conta co nivel de cualificación (experiencia docente e investigadora) esixido para a impartición do mesmo e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada. Revisarase especialmente o perfil do persoal académico asignado a primeiro curso de títulos de Grao, a prácticas externas e asociado a Tráballo Fin de Grao ou Tráballo Fin de Máster.
- O profesorado é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todos os estudantes.
- A institución ofrece oportunidades ao profesorado para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar a actividade docente.
- Participación do profesorado en programas de mobilidade.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora da cualificación docente e investigadora do profesorado.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Os recursos humanos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas cumpren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade aos estudantes.

En xeral, pódese considerar que o profesorado co que contan ambas sedes é suficiente para o correcto desenvolvemento do grao. Porén, debido fundamentalmente á paralización dos procesos de estabilización do profesorado e as xubilacións non cubertas, os departamentos que maiores dificultades están tendo durante estes últimos anos para cubrir a docencia que teñen asignada no Grao son o de Contabilidade e Finanzas e Organización de Empresas e Comercialización, é dicir os considerados departamentos de empresas.

A maioría do PDI con docencia no Grao en ADE son funcionarios 57,02%, sensiblemente inferior a media da USC (64,67%), e cunha porcentaxe lixeiramente superior en Lugo (60,61%) fronte a Santiago (55,68%). A paralización dos procesos de estabilización e promoción do profesorado, e concretamente as promocións de profesores contratados doutores a profesores titulares, xunto coas xubilacións do profesorado, entre as que se inclúe unha elevada porcentaxe de profesorado funcionario, provocaron que o peso do PDI funcionario en relación ao total do PDI que imparte docencia na titulación sexa moi similar nos últimos cursos, aínda que cunha leve baixada en Santiago.

Indicador	Centro	Curso Académico						
		09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16
IN24G-PS-01 Porcentaxe de PDI con sexenios sobre o PDI total con docencia no título	Santiago	18,2	10,9	16,1	22,7	23,0	26,26	43,28
	Lugo	8,33	9,09	25,64	17,14	16,67	14,29	20,00
IN25G-PS-01 Porcentaxe de PDI doutor sobre o PDI total	Santiago	59,1	67,1	68,8	77,3	79,0	79,80	84,09
	Lugo	33,33	31,82	53,85	42,86	44,44	42,86	48,48
IN26G-PS-01 Porcentaxe de PDI funcionario sobre o PDI total	Santiago	45,5	41,1	46,2	55,7	59,0	57,58	55,68
	Lugo	83,33	59,09	66,67	62,86	61,11	60,00	60,61

No conxunto da titulación o peso do PDI doutor sobre o total do PDI do Grao en ADE é do 74,38%, porcentaxe lixeiramente superior á do curso anterior (70,15%). Aínda que o peso do PDI doutor sobre o PDI total incrementase constantemente, a diferenza en relación á media da

Universidade é bastante significativa (86,30%).

En relación ao título de Grao en ADE en Santiago, impartido na Facultade de CC Económicas e Empresariais, o peso do PDI doutor no conxunto do PDI con docencia na titulación incrementouse en algo máis 20 puntos porcentuais dende o curso 2009/2010 ata o curso 2015/2016. Como pode comprobarse á vista da táboa, no último curso incrementouse en 4,29 puntos porcentuais, pasando de representar o PDI doutor un 79,80% do total do profesorado no curso 2014-2015 a un 84,09% no curso 2015-2016.

En relación a Lugo, débese ter en conta que a Facultade de ADE xurde como unha transformación da Escola Universitaria de Estudos Empresariais e da Sección Delegada da Facultade de CC.EE.e EE. da USC, o que leva a que unha porcentaxe moi elevada do profesorado sexan titulares de escola (32,35%). Estes profesionais da docencia non teñen a obriga de ser doutores para desenvolver a súa carreira como docentes dentro da Universidade. Aínda así, o peso do PDI doutor de Lugo no conxunto do PDI con docencia na titulación incrementouse en algo máis de 15 puntos porcentuais dende o curso 2009/2010 ata o curso 2015/16.

En relación á experiencia investigadora (sexenios) hai que sinalar que neste curso académico a área de Calidade e Mellora dos Procedementos cambiou a forma de facer os cálculos, polo que os datos obtidos non son comparables en relación aos cursos precedentes. A cifra do curso 2015/16 recolle a porcentaxe de PDI con sexenios sobre o PDI que pode ter experiencia investigadora, en lugar de sobre a totalidade do PDI que é como se viña facendo ata o de agora.

No conxunto da titulación, a porcentaxe de PDI con sexenios sobre o PDI total, experimentou un crecemento constante nos cursos analizados ata situarse no curso 2015/16 no 35,87%¹. A pesar deste crecemento, existe unha considerable diferenza con respecto á porcentaxe da USC (79,95%), o cal se podería explicar pola dificultade para acceder aos sexenios no campo 8 da Economía e a Empresa, e aos problemas derivados da excesiva carga docente debido á elevada ratio de alumnos por profesor existente na titulación (verase máis adiante). De todos os xeitos, e polas dificultades antes apuntadas, sería desexable que as comparacións deste indicador se puidesen facer en relación con outras titulacións de Economía ou polo mesmo da área de Ciencias Sociais e Xurídicas. Sinalar que as áreas de coñecemento que teñen asignada docencia na titulación e que contan cun maior número de sexenios son: Economía Aplicada (13), Fundamentos de Análise Económica (7) e Comercialización e Investigación de Mercados (7).

En Santiago a porcentaxe de persoal docente e investigador con sexenios sobre o PDI total con docencia no título de ADE en Santiago, os valores véñense incrementando dende o curso 2009-10, alcanzando no último curso un 43,28%, algo máis de 17 puntos por encima do curso anterior. Na última convocatoria este indicador mellorou considerablemente incrementándose case que 65%. A pesar da importante porcentaxe de PDI doutor sobre o total de profesorado (84,09%) os procesos de estabilización de profesorado nos últimos anos non permiten que algúns profesores con importante experiencia investigadora podan solicitar o sexenio ata ter un contrato indefinido na Universidade (contratado doutor ou titular de universidade). Igual sucede en Lugo, onde a porcentaxe se sitúa no 20%, se ben experimentou un importante crecemento en relación ao curso 2009/10 (8,33%). Isto é consecuencia fundamentalmente da reducida porcentaxe de PDI doutor sobre o total de profesorado (48,86%), e dos procesos de estabilización de profesorado, tal e como se comentou anteriormente.

Por outra banda, a experiencia docente do PDI con docencia no Grao vese reflectida no elevado número de quinquenios que posúen o profesorado: 300 en Santiago, cunha media de 4,29 por docente; e 108 en Lugo, cunha media de 4,32 por docente.

Neste curso académico a Área de Calidade e Mellora dos Procedementos no informe “Plan de ordenación docente: información sobre o profesorado”, aporta información sobre a categoría

¹ Como se expuxo anteriormente, esta forma de calcular a porcentaxe é diferente á utilizada nos cursos precedentes.

profesional que ten profesorado con docencia na titulación, así como sobre a súa experiencia docente e investigadora.

Categoría Profesional	Campus	Curso Académico	
		2015/16	
		Nº	%
Catedrático de Universidade	Santiago	4	4,21
	Lugo	-	-
Titular de Universidade	Santiago	44	46,32
	Lugo	9	26,47
Titular de Escola Universitaria	Santiago	1	1,05
	Lugo	11	32,35
Contratado Doutor	Santiago	18	18,95
	Lugo	5	14,71
Colaborador	Santiago	3	3,16
	Lugo	-	-
Axudante Doutor	Santiago	2	2,11
	Lugo	1	2,94
Asociado de Universidade	Santiago	5	5,26
	Lugo	2	5,88
Interino por Substitución/Vacante	Santiago	13	13,68
	Lugo	5	14,71
Contrato/Bolseiro Predoutoral	Santiago	5	5,26
	Lugo	1	2,94
Total	Santiago	95	
	Lugo	34	

Na Facultade de CC Económicas e Empresariais a porcentaxe máis elevada de profesorado atópase na categoría de titular de universidade (46,32%), seguida polos profesores contratados doutores (18,95%), moitos dos cales teñen a acreditación para ser funcionarios, pero como se comentou anteriormente, a paralización dos procesos de promoción impedírono. Sinalar tamén o importante número de Interinos por substitución/vacante (13,68%). Por outra banda, o profesorado que imparte docencia no primeiro curso da titulación conta cunha ampla experiencia no desempeño da súa actividade profesional, especialmente docente. Hai que salientar que neste curso a porcentaxe de PDI funcionario en relación ao profesorado con docencia en primeiro é do 68%, sendo o resto na súa maioría contratados doutores (17%) ou asociados/interinos (15%).

Como sinalamos anteriormente, un terzo do profesorado que forma parte da Facultade de Administración e Dirección de Empresas son titulares de escola (32,35%). A seguinte categoría profesional con maior número de profesores son os titulares de universidade (26,47%), case o dobre que o número de contratados doutores (5). Por outra banda, sinalar que o profesorado que imparte docencia no primeiro curso da titulación conta cunha ampla experiencia no desempeño da súa actividade profesional, especialmente docente. Hai que salientar que neste curso a porcentaxe de PDI funcionario en relación ao profesorado con docencia en primeiro é do 66,67%, dos cales ó 62,5% son titulares de escola universitaria.

Con respecto aos Traballos Fin de Grao, case todo o profesorado con docencia no grao participan na titorización destes traballos, xa que a titorización se reparte proporcionalmente á carga docente das áreas de coñecemento que teñen asignadas, polo que o perfil do profesorado coincide co exposto anteriormente.

En relación ás prácticas externas realizadas polo alumnado, tanto en Lugo como en Santiago hai un coordinador de prácticas externas (en Lugo esta responsabilidade é asumida pola Decana e en Santiago polo vicedecano de estudantes e intercambios), de xeito que cada estudante está asistido por un titor académico no centro e un titor externo na empresa onde desenvolve as prácticas. Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresarias o propio vicedecano e unha profesora titular de universidade son os encargados de titorizar as prácticas externas mentres que en Lugo esta función realízana 4 profesores (dous titulares de escola universitaria, un contratado doutor e un contratado interino por substitución). O informe que nos

permite coñecer se os titores están a facer correctamente a súa labor é a enquisa de satisfacción do alumnado coas prácticas realizadas. O resultado amosan niveis altos de satisfacción do alumnado en relación ao seu titor académico (4,71 en Santiago e 4,29 en Lugo).

Por outra banda, uns dos condicionantes fundamentais en relación á calidade da docencia e que ademais inflúe na capacidade de formación e investigación do PDI, é o número elevado de alumnado por profesor a tempo completo (case o dobre da media da USC) e a media de alumnos por clase expositiva e interactiva, moi superior en ambos casos a media da USC (Expositiva: Santiago, 76,64; Lugo, 65,12; media USC, 47,37; Interactiva: Santiago, 35,51; Lugo, 32,03; media USC, 19,62). Unha análise mais en detalle do número de alumnos por tipo de docencia recóllese na evidencia **E13. “Análise das enquisas de avaliación da docencia (% de participación, resultados, evolución...)” e no criterio 1 deste documento.**

Outro aspecto relevante en relación á calidade da docencia, é a actualización por parte do profesorado nos métodos de ensino-aprendizaxe, polo que é interesante incentivar a presenza do profesorado nestes cursos. No curso 2015/2016 a porcentaxe de participación do profesorado do título nos plans de formación foi do 50,00%, en Lugo e do 32,6% en Santiago o que supón un claro aumento respecto ao ano anterior (20,00% en Lugo e 4% en Santiago). A motivación do profesorado polos cursos do Programa de información e innovación docente (PFID) é moi elevado, de feito, no informe da enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida un o 100% do PDI de Lugo e o 81,63% de Santiago amosan o seu interese en recibir formación de apoio en novas tecnoloxías aplicadas á docencia. Ademais, o 92,31% do PDI de Lugo e o 83,67% de Santiago está interesado en recibir formación de apoio para a mellora da docencia relativa ao apoio didáctico e pedagóxico xeral. A valoración media da enquisa de satisfacción do profesorado coa docencia impartida é superior a do curso precedente tanto en Lugo (3,86 fronte a 3,78) como en Santiago (3,61 fronte a 3,54). Para unha análise mais detallada sobre satisfacción do PDI coas actividades formativas realizadas pódese consultar a evidencia **E10. “Análise das enquisas de satisfacción (% de participación, resultado, evolución...)”.**

Para tratar de incrementar a participación do profesorado nos dous centros, recordóuselle en xunta de facultade e a través de correos electrónicos a importancia da formación continua. Tamén se lles fixo traslado de diferentes convocatorias de cursos de formación e se lles recomendou nas reunións de coordinación a asistencia a cursos organizados polo PFID.

A satisfacción obtida polo profesorado e alumnado, recollida a través de diferentes enquisas, está analizada polo miúdo na evidencia **E10. “Análise das enquisas de satisfacción (% de participación, resultado, evolución...)” e no criterio 1 deste documento,** agás a referente a avaliación da docencia. Neste apartado recóllense os aspectos mais salientables.

Tal e como se recolle polo miúdo na evidencia **“E13. Análise das enquisas de avaliación da docencia (% de participación, resultados, evolución...)”**, a satisfacción do alumnado coa docencia recibida mantense en valores similares aos obtidos en cursos anteriores, tanto en Santiago (3,80) como en Lugo (3,59), e moi similar a media da Universidade (3,68). O aspecto mais valorado polo alumnado tanto de Santiago como de é o cumprimento do programa e o plan de traballo previsto (4,19 e 3,94 respectivamente). A taxa de participación nesta enquisa é bastante elevada en Lugo (63,78%) e aceptable en Santiago (24,27%).

En relación a satisfacción do profesorado coa docencia impartida está recollida de maneira más pormenorizada na evidencia **“E13. Análise das enquisas de avaliación da docencia (% de participación, resultados, evolución...)”**, compre destacar que ó profesorado está satisfeito, en xeral, coa docencia impartida, tanto en Santiago (3,61) como en Lugo (3,86). O aspecto máis valorado polo profesorado en Santiago (4,31) é a coordinación entre os distintos profesores da materia, mentres que en Lugo (4,79) son os recursos necesarios para impartir a docencia (soportes multimedia, TICs, aulas...). A taxa de participación nesta enquisa é aceptable nas dúas sedes (47,52% en Santiago; 55,56% en Lugo).

Para incrementar a participación dos diferentes colectivos (alumnado, profesorado e persoal de

administración e servizos) nas diferentes enquisas de satisfacción promovidas desde os servizos xerais da USC, desde o Decanato das dúas sedes se volven a reenviar os correos electrónicos recibidos co obxectivo de resaltar a importancia que a estas enquisas teñen para o correcto desenvolvemento do Grao.

En relación aos programas de mobilidade do profesorado que imparte docencia no Grao en Administración e Dirección de Empresas é moi reducido. En Santiago, só participou o 2,11% no último ano mentres que no campus de Lugo ningún profesor participou nestes programas.

Outro dato relevante que indica a sensibilidade do profesorado do Centro coa formación e a innovación educativa é a súa participación en [Grupos de Innovación Docente \(GID\)](#) rexistrados. O obxectivo destes grupos é o da mellora da calidade da docencia universitaria, conxugando a formación do PDI coa implantación de experiencias innovadoras nas prácticas docentes. Na Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais había 10 Grupos de Innovación Docente rexistrados no curso 2015/2016 namentres que na Facultade de ADE só hai 1, aínda que nos consta que profesorado de Lugo está integrado en GIDs da facultade de Santiago. Este curso académico propónse unha acción de mellora en Lugo (AM-5) para crear un novo GID.

No caso concreto do programa DOCENTIA, a participación do profesorado de ambas facultades neste programa é mínima, tendo en conta tamén que é un programa piloto e a última convocatoria realizouse no ano 2012, data na que se presentaron dous profesores da titulación, acadando unha valoración moi positiva.

Consideramos importante destacar que varios profesores/as da Facultade de Administración e Dirección de Empresas participaron entre o 27 de xuño ao 1 de xullo de 2016 participaron no IV Campus de Verano Xuvenciencia da USC, dirixido a alumnos de ESO e bacharelato de toda Galicia. Elaboráronse dous talleres relacionados coa publicidade e o desenvolvemento dun novo produto, no que participaron 8 alumnos, e un obradoiro de coa participación de 20 alumnos. Un dos proxectos realizados resultou gañador dun dos premios aos mellores proxectos realizados nesta edición. Ao mesmo tempo, dúas profesoras do centro participaron nas Xornadas de comunicación e información entre os profesores de ensino secundario e universidade organizadas polo Grupo de popularización da Ciencia e Tecnoloxía USC ([Xuvenciencia](#)).

4.2.- Persoal de apoio (persoal de administración e servizos, técnicos de apoio á docencia, etc.). O título conta con persoal de apoio suficiente e a súa cualificación é a adecuada, tendo en conta as características do plan de estudos.

Aspectos a valorar:

- O persoal de apoio é suficiente para desenvolver as funcións e atender a todo o persoal docente e estudantes.
- O persoal de apoio que participa no título conta co nivel de cualificación esixido e é acorde coas previsións que se incluíron na memoria verificada.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á contratación e mellora do persoal de apoio.
- A institución ofrece oportunidades ao persoal de apoio para actualizarse e continuar coa súa formación co obxectivo de mellorar o seu labor de apoio ao proceso de ensino-aprendizaxe.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

O persoal de apoio (PAS) co que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas é suficiente e cumpren cos requisitos necesarios para levar a cabo a xestión adecuada dos centros, contando coa cualificación axeitada para o bo desenvolvemento das súas funcións.

A Facultade de ADE conta na actualidade con 6 persoas de apoio para o correcto desenvolvemento das actividades docentes e investigadoras. Os postos de traballo existentes na actualidade son: Conserxería, no que están 3 persoas (dous auxiliares técnicos informáticos e un conserxe), Secretaría de Decanato, cunha administrativa; un responsable da Unidade de Apoio á Xestión de Centros e Departamentos e un responsable de Asuntos Económicos. A

maior parte do PAS conta cunha antigüidade no posto e escala de polo menos seis anos.

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais conta con 25 persoas de apoio para o correcto desenvolvemento das actividades docentes e investigadoras realizadas no centro e coa biblioteca. Os postos de traballo existentes na actualidade son: Conserxería, no que están 5 persoas (tres auxiliares técnicos informáticos e un conserxe e un oficial de servizos), Secretaría de Decanato, seis secretarias nos departamentos; un técnico especialista en informática, un responsable de Asuntos Económicos, un responsable da unidade de xestión académica e o administrativo. Ademais outros 9 postos relacionados coa biblioteca. A maior parte do PAS conta cunha antigüidade no posto e escala de polo menos seis anos (todos menos 5).

A asistencia do PAS a cursos de formación é necesaria para axudar á mellora da xestión do centro no que prestan os seus servizos. A porcentaxe de PAS que realizou algún curso de formación organizado pola Universidade en Lugo foi do 100,0% e do 50% en Santiago. Neste caso, a satisfacción global da totalidade do PAS da USC coas actividades formativas realizadas foi do 3,99. Ademais, un 85,3% do PAS afirmou que recomendarían os cursos a outras persoas.

En relación ao grao de satisfacción do PAS co traballo desenvolvido, acada valores moi dispares nas dúas sedes. O Persoal de Administración e Servizos de Lugo obtén unha elevada satisfacción no desempeño do seu traballo (4,20), mentres que o de Santiago, aínda que é un valor aceptable, é sensiblemente inferior (3,0). A taxa de resposta en Lugo foi de 83,3% e en Santiago do 54,2%.

Sinalar que en Santiago e como parte da acción de mellora AM-14 leváronse a cabo reunións entre o PAS co obxectivo de analizar a coordinación, implantación de cambios e a demanda de cursos de formación.

Unha análise máis en detalle sobre satisfacción do PAS cos cursos de formación e co traballo desenvolvido recóllese na evidencia **E10. “Análise das enquisas de satisfacción (% de participación, resultado, evolución...)”**.

En resumo, os recursos humanos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas cumpren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade ao alumnado e levar a cabo unha xestión adecuada dos centros.

A paralización dos procesos de estabilización e promoción do profesorado e concretamente as promocións de profesores contratados doutores a profesores titulares, xunto coas xubilacións do profesorado, entre as que se inclúe unha elevada porcentaxe de profesorado funcionario, provocaron que o peso do PDI funcionario, en relación ao total do PDI que imparte docencia na titulación sexa inferior á media da USC. Tamén nos atopamos por debaixo da media da USC en sexenios e en PDI doutor, aínda que estas dúas porcentaxes incrementáronse nos últimos cursos.

En relación á calidade da docencia, esta vese condicionada por diferentes aspectos (exceso de alumnado na aula interactiva, exceso de carga docente por parte do profesorado, déficit de profesorado nas áreas de empresas, inversión de tempo en actividades burocráticas e de xestión, etc.), o que provoca que tanto o nivel de satisfacción do alumnado coa docencia recibida e do profesorado coa docencia impartida acade niveis normais de satisfacción, e similares á media da USC.

As medidas adoptadas polas facultades para incrementar a participación do PDI en programas de formación tamén parecen ter efecto ao lograr incrementar esta porcentaxe no actual curso. Ademais, o nivel de satisfacción do profesorado coa formación recibida é moi alto.

En relación ao PAS, tamén se amosan satisfeitos tanto coa formación recibida como co traballo

desenvolvido nos centros, representando un pilar fundamental na xestión das facultades ao formar parte activa do desenvolvemento do título.

DIMENSIÓN 2. RECURSOS

CRITERIO 5. RECURSOS MATERIAIS E SERVIZOS:

Estándar: Os recursos materiais e servizos postos a disposición do desenvolvemento do título son os adecuados en función da natureza, modalidade do título, número de estudantes matriculados e competencias a adquirir polos mesmos.

Analizar e valorar se os recursos materiais e servizos postos a disposición dos estudantes son os adecuados ás necesidades do título.

5.1.- Os recursos materiais, infraestruturas e servizos postos a disposición dos estudantes e o profesorado son suficientes e adecuados ás características do plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben alcanzar os estudantes.

Aspectos a valorar:

- As infraestruturas destinadas ao proceso formativo son as adecuadas en función da natureza e modalidade do título. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de aulas, salas de estudos, aulas de informática e recursos informáticos, laboratorios, salas de reunións, biblioteca, ...
- Os recursos materiais, postos a disposición dos estudantes, son os adecuados en función da natureza e modalidade do título e as competencias a adquirir polos mesmos e estes coinciden coas previsións que se incluíron na memoria de verificación. Prestarase especial atención á dispoñibilidade de equipamento e material científico, técnico, asistenciais e artístico, (dependendo da tipoloxía de ensino), ...
- Aplicación das normativas de accesibilidade universal e deseño para todos, seguridade, saúde e medio ambiente e coñecemento das mesmas polos axentes implicados.
- Os fondos bibliográficos, recursos documentais,... son suficientes e están actualizados.
- No seu caso, a Universidade fixo efectivos os compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á creación, posta en marcha ou utilización de novas infraestruturas ou servizos externos á Universidade.
- Os servizos de orientación académica (selección de materias, problemas de aprendizaxe, necesidades especiais, aloxamento,...) e orientación profesional postos a disposición dos estudantes son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os servizos de atención ao estudante (documentación, informes de cualificacións, actas, certificados académicos, tramitación de solicitudes de validacións ou de traslado,...) postos á súa disposición son apropiados para dirixilos e orientalos nestes temas.
- Os programas de acollida e apoio ao estudante oriéntanlle no funcionamento da institución.
- Tendo en conta as diferentes modalidades de impartición do título, analízase e revisa o grao de adecuación, para a consecución das competencias por parte dos estudantes, das infraestruturas tecnolóxicas e servizos tanto no centro responsable do título como, no seu caso, en centros externos (centros de prácticas, empresas, centros asociados, etc.).
- No caso de que o título contemple a realización de prácticas externas, as instalacións onde se realizan son adecuadas para a adquisición das competencias.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Na Memoria do título expónse que a Facultade dispón dunha infraestrutura cos espazos e equipamentos necesarios para desenvolver as actividades formativas previstas no título que se revisan periodicamente e nas que se acomete o mantemento preciso para conservalos en bo estado de uso. Non constan compromisos incluídos na memoria de verificación do título relativos á creación, posta en marcha ou utilización de novas infraestruturas ou servizos externos á Universidade.

En ambos centros, Santiago e Lugo, existe unha comisión de Asuntos Económicos e Infraestruturas que toma decisións relativas ás necesidades de infraestruturas do centro. Esta comisión está formada por representantes do equipo decanal, profesorado, PAS e alumnado e séguense os procedementos descritos no SGIC do centro.

No curso 2015-16 procedeuse, do mesmo xeito que se fixo no cursos anteriores, a facer unha análise e revisión das carencias e necesidades de mellora no ámbito dos recursos e infraestruturas necesarias para o desenvolvemento da docencia adecuadas para a docencia de calidade no ámbito do EEES.

Polas distintas peculiaridades dos centros onde se imparte o título, procedemos a facer unha análise individual dos recursos materiais e servizos cos que conta cada centro.

Santiago

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais está situada nun edificio que, se ben dispón das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior, en termos de infraestruturas e mobiliario presenta varias carencias tanto en equipamento como na estrutura do edificio. Non obstante a Facultade de Ciencias Económicas está adaptado ás persoas con diversidade funcional. Así conta con prazas de aparcamento reservadas a persoas con mobilidade reducida, ascensores, ramplas de acceso, servizos adaptados, portas de dobre folla nas aulas, seminarios, etc. que facilitan a accesibilidade ao edificio sen limitación algunha por razón de deficiencia, discapacidade ou minusvalía. Por outra banda dispón das infraestruturas e das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior. O acceso a internet, fixo ou por Wifi, está dispoñible en toda a Facultade.

Para investir da mellor forma posible os escasos recursos dispoñibles continuouse axilizando o funcionamento da comisión de asuntos económicos e infraestruturas, na que participan profesorado, PAS e alumnado, e que decide tendo en consideración os recursos con que conta a Facultade, o reparto do orzamento e a contratación de determinadas obras ou adquisicións de materiais e recursos. O procedemento a seguir pasa, en primeiro lugar pola detección de necesidades para, a continuación, establecer unha orde de prioridades; o obxectivo é levar a cabo as accións necesarias para o mantemento das infraestruturas e servizos que garantan o bo funcionamento do centro.

A web da Facultade dispón dun directorio propio onde se indica o número de despacho do profesor para facilitar o acceso a información o alumnado. Tamén se dispón dun acceso con información dos [espazos do centro](#).

Continuáronse realizando accións de mellora e actualización dos contidos da páxina web do centro (infraestruturas, planos da facultade, servizos, TFG, prácticas externas, mobilidade), así como o mantemento actualizado do blog da Facultade con información das actividades.

A Facultade de CC Económicas e Empresariais conta con 129 ordenadores conectados á rede para docencia, o que representa o 6,5% en relación aos estudantes a TC, e con 32 ordenadores conectados á rede para uso dos estudantes e non para uso docente. Neste último ano observouse un ralentización dos ordenadores dalgúñas aulas por mor da finalización do mantemento do sistema operativo que teñen instalado polo que se prevé que será necesaria a substitución dalgún deles en breve. Tamén detectouse a necesidade de adquirir algúns equipos informáticos para o profesorado segundo as súas necesidades e a dispoñibilidade orzamentaria.

Durante o curso académico 2015-2016 a Facultade puxo en marcha dúas accións de mellora establecidas no Informe de Seguimento do ano anterior (AM-8 e AM-9). Neste sentido, procedeuse á adquisición de novos equipos informáticos para substituír outros xa obsoletos, tanto en aulas de informática como para uso de profesorado. Tamén se procedeu a renovación de proxectores de vídeo en aulas así como a dotación na aula A de pantalla e retroproyector fixos, Por último, no salón de graos acometeuse a renovación do sistema de audio da sala que presentaba serias deficiencias. Co fin de promover o traballo en grupo nas aulas procedeuse a substitución do mobiliario dunha das aulas por outro que permitise unha distribución flexible e adaptada as necesidades de comunicación e traballo en equipo. Dita acción pretende ter continuidade en outras aulas do centro.

Un aspecto a ter en conta de cara ao próximo curso é o cambio na normativa que regula a presentación e defensa dos TFG, que contempla a posibilidade de facelo mediante poster. Isto implica contar con paneis-corcheiras para que o alumnado poda expoñer os seus posters.

A maiores da información sobre infraestruturas, a web do centro inclúe tamén un apartado de [Planos da Facultade](#) onde se pode consultar a situación dos despachos dos profesores, das aulas, dos seminarios, das aulas de informática, do Decanato, etc., e tamén un apartado de [servizos de interese para o alumnado e dos recursos](#) de que dispón. Asemade, a Facultade a

través de Xescampus ten establecido un mecanismo de reserva de espazos accesible desde a secretaría virtual do profesorado.

Lugo:

A Facultade de ADE está situada nun edificio moderno, funcional e adaptado ás persoas con discapacidade. Dispón das infraestruturas e das tecnoloxías necesarias para o ensino/aprendizaxe no Espazo Europeo de Educación Superior. O acceso a internet, fixo ou por Wifi, está dispoñible en toda a Facultade, tal e como se pode observar no espazo web onde figuran todos os [recursos materiais](#) cos que conta.

A maiores da información sobre infraestruturas, a web do centro inclúe tamén un apartado de [Planos da Facultade](#) onde se pode consultar a situación dos despachos dos profesores, das aulas, dos seminarios, das aulas de informática, do Decanato, etc. e tamén un apartado de [servizos de interese para o alumnado](#). Asemade, a Facultade a través de Xescampus ten establecido un mecanismo de reserva de espazos accesible desde a secretaría virtual do profesorado.

Durante o curso académico 2014-2015 a Facultade puxo en marcha a acción de mellora establecida no Informe de Seguimento do ano anterior, para corrixir a escasa audición na aula magna á hora de realizar conferencias cun amplo auditorio e tamén se adquiriu unha TV para o seu uso como panel informativo na zona de entrada da facultade. E durante o curso académico 2015-2016 acometeuse a acción de mellora prevista no informe de seguimento do curso anterior (AM8) e consistente na compra de 6 tablets para o seu uso por parte do alumnado sobre todo nas clases interactivas.

No que se refire a infraestruturas informáticas, consideramos que a Facultade está ben dotada en materia de infraestruturas, con suficientes ordenadores para levar a cabo as clases interactivas daquelas materias que o requiran (83), o que representa o 22,07% en relación aos estudantes a TC (aproximadamente 1 ordenador para cada 4 alumnos matriculados). Respecto ao curso pasado, reordenáronse as aulas de informática e déronse de baixa aqueles ordenadores que quedaron obsoletos, sendo substituídos un total de 10 ordenadores. Tamén se adaptou unha das aulas de informática para o acceso libre de alumnado, establecendo un procedemento de control de acceso. Tamén se renovaron os ordenadores das aulas expositivas e se colocaron pantallas para o profesorado naqueles casos nos que só tiñan unha conexión directa ao canón. No marco do programa de axudas para o desenvolvemento das accións de mellora da docencia, adquiríronse 5 ordenadores portátiles para uso do alumnado. No comezo deste curso 2016-2017 a facultade adquiriu 5 ordenadores para as aulas de informática para substituír os que están máis obsoletos, sendo esta substitución progresiva de ordenadores antigos unha proposta de mellora a realizar no presente curso.

Volvendo á análise conxunta dos dous centros onde se imparte o título, e en relación a outros servizos, a Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais conta cunha biblioteca propia, en tanto que a Biblioteca habitual da Facultade de ADE é a Biblioteca Intercentros do campus de Lugo, situada a escasos metros da propia Facultade. Segundo os últimos datos dispoñibles a Biblioteca de Económicas contou no curso 2012-2013 con 378 postos de lectura e a de Intercentros con 1715 postos de lectura repartidos en 9 salas, concentrándose a maioría dos fondos bibliográficos de interese para o noso alumnado na sala de Ciencias Sociais. Asemade, o alumnado da titulación ten acceso a todos os fondos bibliográficos que oferta a rede de bibliotecas da USC, non só en papel senón tamén en formato electrónico a través de BUGALICIA. No caso da biblioteca da Facultade de Santiago, conta tamén cun depósito de monografía (andar primeiro semisoto), unha hemeroteca con 23 postos de lectura (segundo semisoto), 8 terminais para acceso ao catálogo automatizado (CAPEL), fotocopiadora e PC para acceso ás bases de datos en CD-ROM. Os principais fondos de alumnos (3.135 volumes) están colocados en libre acceso na Sala de lectura. Na Hemeroteca poden consultarse os fondos máis recentes de 767 títulos de revistas.

En canto aos fondos bibliográficos e outros recursos documentais relacionados coa temática do título (EA5) o número de títulos de bibliografía recomendada existentes na BUSC na Facultade de Administración e Dirección de Empresas foi de 217 e na de Santiago de 513.

Na información pública dáse conta dos servizos de orientación académica dispoñibles. A USC conta con diferentes servizos de orientación académica e profesional e de atención ao

estudiante que consideramos adecuados tanto para estudantes da USC, estranxeiros como egresados (programas de apoio ao estudante como as xornadas de acollida e orientación, plan de acción tutorial, programa de mentoring, servizos para visitantes, oficina de apoio a persoas con discapacidade, bolsas e axudas...). Estas iniciativas teñen por obxecto lograr, a través dunha atención personalizada ao estudante, a mellora no seu labor de aprendizaxe. Pola súa banda, a Área de Orientación Laboral leva a cabo diversas actuacións dirixidas a apoiar e orientar ao estudante na procura de emprego, para mellorar a súa empregabilidade e favorecer a inserción laboral, contando así mesmo cunha bolsa de emprego. A Universidade tamén pon ao servizo do alumnado e do profesorado a Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento. Esta área vai dirixida, entre outros, a emprendedores da comunidade universitaria que teñan interese en poñer en marcha un novo proxecto empresarial baseado no coñecemento. Unha das posibles saídas laborais dos graduados en ADE é precisamente emprender, por iso desde os centros se organizan charlas de emprendemento en colaboración con este servizo da universidade e se dan a coñecer e inténtanse dinamizar todos os programas de emprendemento que pon en marcha a universidade por ela mesma ou en colaboración con outras entidades, tales como, o programa [Santander Yuzz](#) (con sede na Facultade de ADE en Lugo), o [Programa ARGOS](#), o [Programa AKADEMIA](#) organizado pola [Fundación Bankinter](#), [Iniciativas Emprendedoras Universitarias](#) organizadas pola [EOI](#) (Escuela de Organización Industrial), o [Programa Booster E de RedEmprendia](#).

A Universidade proporciona diferentes servizos de atención aos estudantes. Na prestación destes servizos a Facultade de ADE actúa coordinadamente coas distintas unidades centralizadas. Sen que pretenda ser unha enumeración exhaustiva, podemos destacar as seguintes prestacións: información e orientación, xestión académica (recoñecementos de estudos, traballos de fin de grao e fin de máster, actas de exame, cambio de grupo de clases, etc.), programas de mobilidade e prácticas externas.

Para facilitarlle ao alumnado que accede por primeira vez á universidade e ás ensinanzas de grao, os centros organizan unha xornada de acollida e orientación, no marco do Plan de Acción Tutorial descrito no criterio 1 deste autoinforme. Nela se desenvolven charlas informativas para dar a coñecer a estrutura da Universidade e da Facultade, o seu funcionamento, normativas, actividades, as canles de información, os servizos que oferta, os responsables académicos e as súas funcións. Ademais de explicarlles o funcionamento do centro, da biblioteca e os servizos que ten ao seu alcance, reciben información precisa sobre a localización das distintas dependencias e dos contidos da web do centro e xeral da USC que están especificamente dirixidos a eles. A esta xornada de acollida común para os estudantes de novo acceso, súmase a presentación que o persoal da Biblioteca realiza deste servizo, dirixido ao alumnado do primeiro curso en sesións desenvolvidas no primeiro día de clase nos distintos grupos de alumnado existentes. Nesta xornada tamén se lles explica ao alumnado que o grao en ADE dispón para todas as materias dun aula virtual como apoio á docencia e para favorecer o desenvolvemento do proceso de ensino-aprendizaxe.

De igual xeito desenvólvense outras actividades, como por exemplo o mes do emprego na facultade de Santiago (actividades e obradoiros sobre saídas profesionais, elaboración de currículos, etc.), sesión de presentación da materia Tráballo Fin de Grao (ambos centros), sesión informativa sobre os Master relacionados co Grao de ADE que se imparten na USC, así como impartición de conferencias sobre temáticas relacionadas coa orientación profesional e a docencia. Asemade, segundo o Plan de Acción Tutorial para os alumnos/as interesados pódesele asignar un titor, atendendo ás súas necesidades particulares.

En relación ás prácticas de empresas, na evidencia **“E16. Listaxe de centros/entidades para a realización de prácticas externas currículares ou extracurrículares”** proporciónase unha listaxe dos estudantes asignados a cada práctica no curso 15/16. Os centros consideran que as instalacións das empresas onde se realizan as prácticas son axeitadas e que se está a cumprir o programa de prácticas, existindo unha axeitada coordinación entre o centro e a empresa.

Unha maneira de poder valorar os recursos materiais e servizos é a satisfacción dos egresados cos mesmos. Segundo os datos do INF09, consideramos que nos dous últimos cursos académicos a satisfacción dos egresados coas infraestruturas e os materiais (curso 13/14:

Santiago: 3,38; Lugo: 4,25; curso 14/15: Santiago: 3,45; Lugo: 3,88) e cos recursos tecnolóxicos (curso 13/14: Santiago: 4,38; Lugo: 4,25, curso 14/15: Santiago: 4,00; Lugo: 4,13); biblioteca (curso 13/14: Santiago: 4,23; Lugo: 4,33; curso 14/15: Santiago: 4,17; Lugo: 3,88) e cafetería/comedor (curso 13/14: Santiago: 4,23; Lugo: 4; curso 14/15: Santiago: 4,08; Lugo: 4,50) é moi positiva e bastante por encima da media da USC (no curso 2013/14: 2,78; 3,57; 3,90 e 3,42 e no 2014/15: 2,89; 3,62; 3,92 e 3,45, respectivamente).

	Curso 13/14				Curso 14/15			
	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global	Media Santiago	Media Lugo	Media titulación	Media global
Infraestruturas e os materiais dispoñibles no teu centro	3,38	4,50	3,65	2,78	3,45	3,88	3,54	2,89
Recursos tecnolóxicos (Campus Virtual, Secretaría Virtual, redes wifi, etc...)	4,38	4,25	4,35	3,57	4,00	4,13	4,03	3,62
Biblioteca	4,23	4,33	4,25	3,90	4,17	3,88	4,11	3,92
Cafetería/comedor	4,23	4,00	4,19	3,42	4,08	4,50	4,18	3,45

En canto ao grao de satisfacción dos egresados cos servizos (IN33G-PS-03) tamén se produce unha mellora importante nos últimos cursos pasando en Santiago do 3,07 (2013-14) ao 3,54 (2014-15) e ao 3,31 (2015-16) e en Lugo do 2,92 ao 3,29 e ao 3,59.

Satisfacción dos egresados cos servizos	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Grao en Administración e Dirección de Empresas [S]	4,09	3,07	3,54	3,31
Grao en Administración e Dirección de Empresas [L]	2,92	-	3,29	3,59
Total	-	-	3,49	3,37

No caso do profesorado (INF 14), compe destacar que, en Santiago, o profesorado está satisfeito cos medios dispoñibles: co material e servizos de apoio á docencia (3,89) e conta cos recursos necesarios para a docencia (3,93). En Lugo, o profesorado tamén está satisfeito cos medios dispoñibles e as valoracións son bastante mellores: co material e servizos de apoio á docencia (4,14) e conta cos recursos necesarios para a docencia (4,45).

Satisfacción do profesorado coa docencia impartida	Santiago 14-15	Lugo 14-15	Santiago 15-16	Lugo 15-16
Material e servizo de apoio á docencia na Universidade para o desenvolvemento da docencia (fondos bibliográficos e audiovisuais, aula virtuais, aulas de informática, espazos de traballo...)	3,75	4,14	3,89	4,54
Recursos dispoñibles no centro para a docencia (soportes multimedia, TICs, aulas/laboratorios...)	3,65	4,45	3,93	4,79

Na enquisa de satisfacción ao persoal de administración e servizos realizada pola USC, o nivel de satisfacción amosado polo PAS do centro en relación ao espazos e recursos existentes na universidade descendeu nos dous centros respecto ao ano 2014-2015, se ben mantén niveis aceptables, sendo máis elevada no caso de Lugo. Como xa se mencionou nalgunha ocasión, a Facultade de Lugo ten menos anos que a de Santiago e está mellor dotada a nivel de recursos físicos.

Satisfacción do PAS cos espazos e recursos dispoñibles	Santiago 14-15	Lugo 14-15	Santiago 15-16	Lugo 15-16
Espazos destinados ao desenvolvemento e coordinación das funcións dos PAS	3,15	4,33	2,85	3,80
Recursos necesarios para o desenvolvemento das funcións	3,15	3,83	2,62	3,80

En xeral, consideramos que os recursos materiais e servizos con que contan os centros para o bo desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas compren cos requisitos necesarios para impartir unha docencia de calidade aos estudantes en función do

plan de estudos, as modalidades de impartición e as competencias que deben acadar os estudantes. Non obstante sempre é necesario, especialmente en Santiago, tratar de mellorar, na medida das posibilidades dos centros, os recursos materiais cos que conta e os servizos que oferta ao alumnado. Como consta na evidencia **“E10. Análise das enquisas de satisfacción”**, a satisfacción dos estudantes cos recursos e as instalacións é elevada en ambas sedes.

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 6. RESULTADOS DA APRENDIZAXE:

Estándar: Os resultados da aprendizaxe alcanzados polos titulados son coherentes co perfil de egreso e correspóndense co nivel do MECES da titulación.

Analizar os resultados da aprendizaxe alcanzados polos estudantes e se son coherentes co perfil de egreso e se corresponden co nivel do MECES do título.

6.1.- Os estudantes ao finalizar o proceso formativo adquiriron as competencias previstas para o título.

Aspectos a valorar:

- O desenvolvemento das actividades académicas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación e cualificación contribúen á consecución e valoración dos resultados de aprendizaxe previstos.
- Os resultados de aprendizaxe alcanzados satisfán os obxectivos do programa formativo e adecúanse ao nivel do MECES.
- Os resultados de aprendizaxe téñense en conta para a revisión e mellora do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

As actividades formativas, as súas metodoloxías e sistemas de avaliación están contidos na MVT. Para cada materia, esta información figura na Guía Docente e pódese consultar nas páxinas webs dos centros ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

Na Memoria de Verificación do Título non se incluíron explicitamente os resultados de aprendizaxe para o título e materia posto que, de acordo co establecido na lexislación, só se establecía en termos de competencias. As competencias e os obxectivos que os estudantes adquiren durante os seus estudos e que son esixibles para outorgar o título de graduado en ADE, segundo a memoria do título e as modificacións do mesmo, axústanse ó establecido nos RD 1393/2007 e RD 861/2010 (que modifica o anterior) e o Marco Español de Cualificacións para a Educación Superior, MECES. Tal e como se establece no artigo 9 do RD 1393/2007, de 29 de outubro, as ensinanzas de Grao teñen como finalidade a obtención por parte do estudante dunha formación xeral, nunha ou varias disciplinas, orientada á preparación para o exercicio de actividades de carácter profesional.

En base a este principio xeral, o obxectivo fundamental do título de grao en Administración e Dirección de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela é a formación, a un nivel xeral, de profesionais que sexan capaces de desempeñar labores de xestión, asesoramento e avaliación nas organizacións produtivas, pois estes labores pódense desenvolver no ámbito global da organización ou en calquera das súas áreas funcionais: produción, recursos humanos, financiamento, comercialización, investimento, administración ou contabilidade. Para alcanzar estes obxectivos, os graduados e graduadas deben adquirir unha serie de competencias xerais, específicas e transversais. A avaliación das competencias recollidas na MVT complétase coa realización e avaliación do traballo de fin de grao presentado por cada alumno.

En relación ao TFG, a normativa dos centros foi modificada para adaptala ao novo [Regulamento de matrícula, elaboración e defensa dos TFG e TFM](#), aprobado polo Consello de Goberno de 10 de marzo de 2016. Como consecuencia o Regulamento de ADE tivo que ser modificado e aprobouse un novo Regulamento nas respectivas Xuntas de Facultade, que será de aplicación no curso 2016-2017, unha vez sexa aprobado polo Consello de Goberno da USC. A súa versión preliminar pendente de aprobar pode consultarse nas webs dos centros ([Santiago](#) e [Lugo](#)).

As disciplinas que compoñen o Plan de estudos do Grao en ADE están orientadas a garantir que o alumnado adquire as habilidades e coñecementos, teóricos e prácticos, relativos a todas as formulacións de demanda mencionadas no perfil idóneo. Consideramos que o deseño do Plan cumpre tales características. Asemade, hai unha serie de competencias que se poden

complementar con outras actividades ofertadas nos dous centros, tales como as prácticas externas, os programas de mobilidade, o plan de acción tutorial e as actividades extraacadémicas (criterio 1, apartado 1.2).

En canto aos resultados das enquisas de satisfacción dos principais grupos de interese estes poden ser consultados mais polo miúdo na evidencia **“E10: Análise das enquisas de satisfacción”**. Neste punto faremos unha breve referencia a aquelas que consideramos máis relevantes.

Os niveis de satisfacción coa docencia recibida (IN46G-S01-PM-01) son similares respecto ao ano anterior tanto en Santiago (3,80 no 15/16 e 3,67 no 14/15) como en Lugo (3,59 no 15/16 e 3,62 no 14/15), e similares á media da USC (3,87) e da área de ciencias sociais e xurídicas (3,81). Asemade, segundo o informe de satisfacción do alumnado coa docencia recibida (INF. 13) elaborado pola USC, o noso alumnado manifesta sentirse globalmente satisfeito co profesorado (3,7 en Santiago e 3,68 en Lugo no curso 2014-15 e 3,85 e 3,62 no curso 2015/16), moi preto da media da USC (3,69 e 3,72 no cursos 14/15 e 15/16, respectivamente).

En canto ao grao de satisfacción xeral dos egresados coa titulación (IN42G-S01-PM-01) medrou nos últimos cursos académicos, pasando do 3,24 no curso 2013-14, 3,57 no 14-15 e o 3,40 no 15-16 sobre 5 en Santiago e do 3,05 no curso 2012-13 ao 3,71 no 14-15 e 3,23 no 15-16 en Lugo, o que consideramos moi positivo, aínda que no último ano se produciu un lixeiro descenso en ambas sedes.

A información sobre a satisfacción dos egresados é, en xeral, positiva e por enriba da media da USC. Unicamente se percibe a formación práctica cun baixo grao de satisfacción, aínda que similar á media da USC. Pensamos que pode existir unha desviación entre o que o egresado opina recentemente titulado e a utilidade real das competencias adquiridas unha vez que se incorpora ao mercado laboral. A enquisa de satisfacción dos egresados oficial realízase no momento de solicitude de expedición do título polo que é probable que o egresado non sexa capaz de valorar ata que punto adquiriu as competencias do título e a utilidade desas competencias adquiridas na titulación para o desempeño laboral. De todos xeitos, para tratar de mellorar este indicador, prantéxase unha acción de mellora (AM-3) para este curso 2016-2017 consistente na colaboración entre diferentes materias do grao con algunhas organizacións do tecido empresarial da nosa contorna.

Outro aspecto que nos permite coñecer se as competencias adquiridas polos alumnos graduados en Administración e Dirección de Empresas, se corresponden coas que demanda o mercado laboral, son as obtidas no informe (IN20-PC-09) que analiza o nivel de satisfacción dos titores externos cos programas de prácticas externas. Se ben estes datos hai que tomalos con cautela porque, por un lado, a taxa de resposta é moi reducida (no último curso ademais non temos datos para Santiago nin para Lugo) e, por outro lado, porque as prácticas pódenas facer alumnos de 4º e de 3º (estes últimos non adquiriron aínda as competencias asociadas ás materias do último curso). En calquera caso, para o curso 2014-15, os resultados amosan que os titores externos están bastante satisfeitos ca formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas (cunha valoración de 4 en Santiago e 3,71 en Lugo), cifra por enriba e arredor da media da universidade. A súa valoración é tamén boa, pero algo máis baixa (3,5 Santiago e 3,57 Lugo), cando se pregunta polos coñecementos teórico-prácticos cos que chega o alumnado ás prácticas.

Outro indicador indicativo da consecución das competencias previstas no título é a taxa de éxito (IN35-S01-PM-01) que se sitúa en ambos campus próxima á prevista na MVT (80%), aínda que un pouco por debaixo. Esta taxa mide a relación porcentual entre o número total de créditos que superaron os estudantes e o número total de créditos aos que se presentaron. Amosa información sobre o grao de eficacia do alumnado e da institución con relación á súa actividade académica.

En Santiago, despois dun incremento continuado desde o 2009/2010, nos dous últimos cursos académicos baixou lixeiramente ata situarse en 72,11%. En Lugo o comportamento da taxa de éxito é algo máis irregular, cunha mellora importante no último ano ata situarse no 76,97%

(media da USC: 86,20%).

Indicador		Curso académico						
		2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
IN35-S01-PM-01 Taxa de éxito	Santiago	66,09	67,46	68,09	73,92	75,97	73,36	72,11
	Lugo	75,8	73,73	75,26	77,21	75,78	72,68	76,97
	Conxunta	68,3	68,86	69,79	74,76	76,06	73,19	73,32

Sinalar que as diferentes taxas foron analizadas polo miúdo no documento “**E19: Análise dos resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIU)**”. No anexo I deste documento faise unha análise por curso.

Na contestación da ACSUG ao informe de seguimento 2014-15 sinalábase que se ben as taxas de éxito e rendemento medias acadaban valores razoables, existen diverxencias moi notables entre materias e entre as dúas sedes, recomendando analizar as causas do reducido rendemento dos estudantes en algunhas materias en comparación con outras e tamén as diferentes taxas de rendemento entre as dúas sedes. Por último tamén recomendaba analizar as causas de que menos da metade dos estudantes logre superar a materia TFG.

No **anexos I e II** da evidencia “**E19: Análise dos resultados do título**” realizouse unha análise das taxas acadadas nas diferentes materias por curso e campus, sinalando como marxe de variación tolerable na taxa de éxito dunha materia respecto á media do curso e das materias nos dous campus o 20%. Os resultados da análise indican, en primeiro lugar, que se produciu unha diminución destas diverxencias nalgúns materias como, por exemplo, estados contables. Non obstante, aínda persisten materias que presentan taxas de éxito bastante por debaixo da media de cada curso e, en xeral, os problemas están centrados en 1º curso e, en menor medida, no 3º curso. Unicamente 3 materias presentan taxas de éxito inferiores nun 20% á taxa de éxito media do curso, dúas materias son de 1º curso e pertencen ao Campus de Santiago e unha é de 2º curso e pertence ao Campus de Lugo. En canto ás diferenzas intercampus atopamos cinco materias en 1º curso e tres en 3º curso con diferenzas superiores ao 20% entre ambos campus. Á vista destes resultados, acordouse iniciar este curso académico 2016/2017 unha acción de mellora na que se traslade esta información aos departamentos e se solicite a súa colaboración na análise das causas e posibles iniciativas para reducir estas diverxencias (AM-2).

En canto á materia TFG, cómpre salientar que a **taxa de éxito** (créditos superados/créditos presentados) da materia TFG en Santiago mantense en niveis altos nos dous últimos cursos académico (14/15: 98,64% e 15/16: 96,99%), mentres que en Lugo se incrementou notablemente respecto do ano anterior (14/15: 92,98% e 15/16: 98,33%). Ambas as dúas cifras demostran que a materia non presenta problemas especiais unha vez que o alumnado reúne os requisitos para presentarse, xa que practicamente a totalidade do alumnado supera esta materia.

Indicador		2014/15	2015/16
Taxa de éxito TFG (créditos superados/ presentados)	Santiago	98,64	96,99
	Lugo	92,98	98,33
Taxa de avaliación TFG (créditos presentados/matriculados)	Santiago	48,01	41,88
	Lugo	49,07	51,75
Taxa de rendemento TFG (créditos superados/matriculados)	Santiago	48,68	43,18
	Lugo	52,78	51,75

A **taxa de avaliación** (créditos presentados/matriculados) segue a ser baixa nos dous campus, se ben Lugo presenta unha taxa de avaliación de TFG sensiblemente maior que en Santiago (Santiago - 14/15: 43,18; 15/16: 48,68 e Lugo - 14/15: 52,78; 15/16: 51,75). Para coñecer as causas que provocan esta baixa taxa de avaliación, realizouse unha análise desta materia en concreto e obtivéronse os seguintes resultados.

TRABALLO FIN DE GRAO DE ADE (Lugo). Cursos 2014/15 e 2015/16

2014/15												
Código	Materia	MAT	MCMS	MDP	TP	NP	SS	AP	NT	SB	MH	Sup/TP
G3101424	Traballo Fin de Grao	112	19	93	57	36	4	20	22	9	2	53
					61,29%	38,71%	7,02%	35,09%	38,60%	15,79%	3,51%	92,98%

2015/16												
Código	Materia	MAT	MCMS	MDP	TP	NP	SS	AP	NT	SB	MH	Sup/TP
G3101424	Traballo Fin de Grao	115	31	84	60	24	1	23	29	7	0	59
					71,43%	28,57%	1,67%	38,33%	48,33%	11,67%	0,00%	98,33%

(MAT) Matriculados (NP) Non Presentado (SB) Sobresaliente
 (MCMS) Matriculados con Materias Suspensas (SS) Suspense (MH) Matrícula de Honra
 (MDP) Matriculados con dereito a presentarse (AP) Aprobado (Sup/TP) Superados sobre o total de presentados
 (TP) Total presentados (NT) Notable.

Aclarar que para poder presentar o TFG, é preciso ter superados todos os demais créditos da titulación. Ademais, no suposto de que o/a alumno/a non reúna os requisitos para presentar o TFG por ter materias pendentes, considerarase unha renuncia automática, polo que non se computará para os efectos de consumir convocatoria, o que pode incentivar a matricularse nela aínda que finalmente non chegue a examinarse.

Se analizamos en detalle os datos, comprobamos que, dos matriculados con dereito a presentar o TFG (os que superaron todas as materias), en Lugo a porcentaxe de alumnado que presenta o traballo aumentou respecto ao curso 2014-2015, pasando dun 61,3% ao 71,4% deste curso 2015-2016. Polo tanto, un 38,71% do alumnado no curso 2014-2015 e un 28,57% no curso 2015-2016 non presentaron o TFG aínda podendo facelo.

En Santiago, a maioría dos alumnos non presentaron o TFG porque non aprobaron todas as materias do grao (35,18% no curso 2014-15 e 38,85% dos matriculados no curso 2015/16). No curso 2014-15, unicamente houbo 47 alumnos que, estando matriculados no TFG, non o defenderon ese curso a pesares de que tiñan aprobadas todas as materias do grao, o que supón un 15% do total de alumnos matriculados. No 2015-16 foron 53 alumnos dos 314 matriculados, o que supón que tan só un 16,8% deixou de presentar o ser TFG por razóns atribuíbles ao propio TFG.

Tras estes resultados, consideramos que en Santiago a taxa de non presentados ao TFG, cando si poderían facelo é axeitada. En Lugo é mais elevada pero tamén hai que ter en conta que se trata da última materia do grao, polo que previsiblemente parte do alumnado opta por facer uso da convocatoria de febreiro do ano seguinte para rematar os seus estudos. Isto encaixa co feito de que o tempo medio para rematar o grao aumentou nos dous campus o curso pasado respecto do anterior. Ante esta situación, ponse en coñecemento da comisión de título este feito e débátese sobre o que se pode facer para tratar de reducir o número de non presentados. Proponse que nas xornadas de presentación da materia ao alumnado, a coordinadora de TFG faga fincapé na importancia de poñerse en contacto co titor e comezar a facer o TFG desde o momento da asignación. En todo caso, a comisión de título parece estar de acordo en que o número de non presentados descenderá co novo sistema de avaliación de TFG recollido no novo regulamento. Polo tanto, acórdase facer un seguimento ao que suceda este ano para ver se se cumpren ou non esas expectativas de mellora.

O mesmo acontece coa **taxa de rendemento** (créditos superados/créditos matriculados), que diminúe de forma importante (48,68% 2014-2015; 43,18% 2015-16) en Santiago e aumenta levemente en Lugo (49,07% 2014-2015; 51,75% 2015-2016), onde a porcentaxe de alumnado que se presentou ao TFG e o superou aumentou notablemente. De novo, se esta materia non pode ser avaliada sen superar o resto, tampouco pode ser aprobada.

Outro indicador que consideramos importante comentar fai referencia ao “Informe sobre os recursos administrativos e reclamacións rexistrados na Oficina de Análise de Reclamacións (OAR)” para o grao en ADE. Tanto en Santiago como en Lugo, sinalar que só se presentaron recursos no curso 2014-2015 e que son maioritarios os de reposición, aínda que se trata de casos illados tanto os de alzada (Santiago) como os de reposición (ambos centros). Como ocorre en moitas titulacións, o tema maioritario é o “Recoñecemento de estudos” (no caso de

Lugo a acreditación do nivel B1 de lingua estranxeira).

En canto as queixas e suxestións, en Santiago foron un total de 8 no curso 2014/15 e 10 no 15/16, das que máis do 75% foron desestimadas. A temática é variada, a maioría son cuestións de tipo administrativo e unicamente 1 por ano relacionada coas prácticas en empresas. Destacar que, o 30 de xuño de 2015, 120 estudantes asinaron unha reclamación con relación as materias Análise de Estados Financeiros e Estados Contables, respecto a cal o Vicerreitor de Oferta Docente e Innovación Educativa recomendou ao departamento responsable un seguimento da evolución das taxas de éxito. Sinalar que no último curso se constata unha mellora moi importante na taxa de éxito da materia Estados contables (do 26,79% no curso 2014/15 ao 49,06% no curso 2015/16) e un incremento de máis do 3% na materia Análise de Estados Contables (47,06% ao 50,75%).

En Lugo, presentáronse un total de 2 queixas no curso 2014/2015 e 4 no 15/16, das que resultaron todas desestimadas. No curso 2015/2016 presentáronse tres queixas do mesmo contido relacionadas co tema "Docencia" que facían referencia a un desacordo cos criterios de avaliación dunha materia. Foron desestimadas. Nun grao cunha matrícula de 1.129 alumnos en Santiago e 376 en Lugo consideramos estes datos como unha medida da satisfacción dos estudantes co grao, xa que as súas queixas, reclamacións e recursos foron moi reducidas, a gran maioría desestimados e relacionados con cuestións de tipo administrativo.

Neste contexto xeral, a nosa valoración do cumprimento deste criterio é satisfactoria. Por un lado cremos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na memoria do título. En xeral, durante a implantación do título as competencias/resultados da aprendizaxe logran satisfacer os obxectivos do programa formativo e foron alcanzados na forma prevista. As actividades formativas, metodoloxías e sistemas de avaliación recollidos nas guías docentes resultan coherentes coas competencias que se pretende desenvolver.

O perfil de egreso real resulta adecuado e responde ao previamente establecido na Memoria do título. Esta consideración queda probada coas respostas dos diferentes colectivos con intereses no grao en ADE que valoran positivamente o perfil de egreso, en canto a formación académica e competencias acadadas, e o perfil laboral que precisan os empregadores.

En relación ás taxas de éxito, tanto a global do título coma por curso, non presentan variacións significativas con respecto aos cursos anteriores. Entendemos que non existe un único motivo para xustificar a taxa de éxito que se sitúa por debaixo da media da USC e da MVT, se ben cabe dicir que, por un lado, nos últimos anos vense producindo un incremento importante do número de estudantes por grupo de teoría e de práctica e do número de estudantes por profesor; e, por outro lado, o perfil do alumnado tamén pode estar afectando a esta taxa (alumnado que non entra como primeira opción e con nota de corte baixa, cunha taxa de abandono superior á media da USC). En concreto, a ratio de estudantes por profesor a tempo completo tanto en Santiago (13,77) como en Lugo (12,97) duplica a media da USC (6,46). As medias de alumnos por grupo de teoría (Santiago: 76,64 e Lugo: 65,12) e docencia interactiva (Santiago: 35,51; Lugo: 32,03) son moi superiores á media da USC (47,37 e 19,62, respectivamente). Por iso, o ano pasado estableceuse unha acción de mellora (AM9 Lugo e AM12 Santiago) reclamando á vicerreitoría correspondente a posibilidade de reducir o número de estudantes por grupo de teoría e de práctica. En Lugo, tras un intenso debate concluíuse que non procedía facer a reclamación.

Ademais, consideramos que os alumnos cando chegan á Universidade teñen que pasar por un período de adaptación aos novos sistemas de docencia que se imparten no ensino universitario, o cal vese reflectido en que esta e outras taxas de rendemento teñen o valor máis baixo no primeiro curso. Ademais, os alumnos que están en último curso probablemente teñen unha maior motivación e amosan un maior interese en aprobar as materias porque xa ven preto o obxectivo da graduación.

DIMENSIÓN 3. RESULTADOS

CRITERIO 7. INDICADORES DE SATISFACCIÓN E RENDEMENTO:

Estándar: Os resultados dos indicadores do programa formativo son congruentes co deseño, a xestión e os recursos postos a disposición do título e satisfán as demandas sociais da súa contorna.

Analizar os principais datos e resultados do título e valorar a evolución dun núcleo de indicadores mínimo. Comprobar se os resultados se adecúan ás previsións e características do título.

7.1.- Os principais datos e indicadores do título evolucionan favorablemente de acordo coas características do título.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de demanda.
- Indicadores de resultados.
- Os indicadores téñense en conta para a mellora e revisión do plano de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Indicadores de demanda

Sinalar que os indicadores de demanda xa foron analizados no informe “E3. Análise do perfil real de ingreso/egreso” e no **criterio 1** deste autoinforme.

En Santiago, no total dos cursos do grao en ADE vense producindo un incremento importante no número de alumnos matriculados (IN02G-PC-05) pasando de 336 (2009-10) a 638 (2010-11) a 883 (2011-12) a 1.062 (2012-13) a 1.123 (2013-14) e a 1.155 (2014-15), sufrindo un pequeno descenso durante o curso 2015-16 (1129). Sinalar que a pesar da limitación das prazas ofertadas (IN01G-PC-05) a 200 alumnos nos últimos anos, os alumnos matriculados de novo ingreso (IN03G-PC-05) no último ano foron de 231, mentres que no ano anterior foran 236, cubrindo todas as prazas na convocatoria de xullo dada a gran demanda do mesmo.

Se seguimos a mesma liña de análise para o título de ADE en Lugo, o número de prazas ofertadas anualmente ascende a 125, producíndose un incremento paulatino na matrícula conxunta de todo o grao durante os últimos cursos académicos a excepción do curso 2014-2015, onde a matrícula total sufriu un retroceso (de 385 alumnos no curso 2013-2014 pasamos a 367 no curso pasado), pero volvendo a repuntar no curso 2015-16 ata os 376 estudantes. Este reponte veu provocado por unha notable melloría da matrícula de acceso ao grao (que pasa de 61 estudantes no curso 2014-15 a 92 no 2015-16) e da matrícula de novo ingreso (que pasa de 55 a 83 estudantes no 2015-16).

En relación ao descenso do número de estudantes matriculados no Grao en ADE en Lugo, en informes de seguimento anteriores esgrimimos algunhas posibles razóns: 1) descenso do número de estudantes na universidade; 2) incremento de matriculados en formación profesional en Galicia (25% desde 2008) en lugar de acudir á universidade (45,9%), sendo un dos ciclos máis demandados Administración e Finanzas; 3) xurdimento de alternativas formativas no entorno xeográfico próximo que poden resultar máis atractivas nun entorno de crise; e 4) perda da vantaxe competitiva ao implantar o grao e perder o atractivo que supoñía rematar os estudos con dous títulos universitarios (diplomatura + licenciatura). A pesares disto, entendemos que non existe un único motivo que explique o descenso de matrícula experimentado nun grao que, por outro lado, segue a ser un dos máis demandados pola sociedade. O que si parece claro é que a estimación de 125 alumnos que se fixo no seu día para a Facultade de ADE de Lugo non está axustada á nova contorna socio-económica. Polo que, neste curso solicitouse un axuste das prazas ofertadas á demanda real estimada que, tras varias análises e reflexións, o centro sitúa arredor das 90 prazas. Esta solicitude non foi aceptada pola Xunta de Galicia, polo que se reiterará a petición no presente curso. En base a esta demanda real estimada, é que consideramos que o título en Lugo segue a ser unha titulación altamente demandada. De todos xeitos, a facultade segue a facer esforzos para manter esa demanda a través de diferentes accións (vídeo promocional, actualización da páxina web, visitas a centros de ensino secundarios, visitas dos centros de ensino secundario á facultade, incorporación ao programa “Para estudar, Lugo”, participación no campus de verán

Xuven-Ciencia da USC, etc.).

Indicadores de resultados

Os datos pormenorizados das taxas do título para os dous campus, incluídas as taxas de éxito, rendemento e avaliación por materias e cursos, explícanse de xeito detallado no documento **“E19. Análise dos resultados do título”** e no **criterio 6 deste autoinforme**.

A pesar do esforzo que supuxo para os centros de Santiago e Lugo a implantación do grao, a taxa de rendemento do Grao en ADE experimentou unha tendencia crecente durante o seu ciclo de implantación, agás nos dous últimos curso académicos que acadou unhas taxa de rendemento conxunta de 63,53% e 62,12%. En canto a taxa de éxito a evolución é similar (73,19% e 73,32%). En ambos casos moi próximas ás taxas de rendemento e éxito previstas na MVT (70% e 80%, respectivamente). Ademais, a medida que avanza o grado hai que sinalar que a taxa de avaliación do título foise incrementando ata chegar ao 87,54% no 2013-14 e con un lixeiro descenso nos cursos posteriores (86,80% no curso 2014-2015 e 84,72% no curso 2015-2016).

A taxa de eficiencia descendeu progresivamente ata situarse no últimos curso académico do que temos datos (2014-15) no 85,48%, completando o alumnado os seus estudos de grao en 5,32 anos no último curso. A taxa de abandono durante o primeiro curso é do 21,25% cunha lixeira diminución respecto o curso anterior (22,43%). Esta diminución foi especialmente relevante no campus de Lugo, pasando do 30,67% o 19,30%. En ambos casos inferiores ao límite establecido na MVT (25%).

En canto e a taxa de abandono segundo o RD 1393 situase no 24,19% (21% en Santiago e 30% en Lugo), con un descenso importante respecto do ano anterior (30,97%) e lixeiramente inferior ao 25% previsto na MVT.

A taxa de graduación experimenta un lixeiro descenso en relación ao curso pasado, situándose no 36,13% (36,65% no curso pasado).

Observamos nos últimos cursos (2015-16 e 2014-15) que as taxas de rendemento, éxito e avaliación non presentan variacións significativas con respecto ao curso anterior. Destacar unha lixeira diminución na taxa de abandono no primeiro curso, especialmente no campus de Lugo, e unha diminución significativa na taxa de abandono RD 1393. En canto á duración media dos estudos e á taxa de graduación incrementáronse nos últimos anos. Un motivo deste incremento na duración dos estudos pode vir motivado polo feito de que unha porcentaxe importante do alumnado non poden cursar a materia de TFG o ano no que se matriculan dela (a última para graduarse) por ter materias suspensas de anos anteriores e, incluso podendo cursala, optan por deixala para o ano seguinte. Unha análise máis en detalle recóllese na evidencia **“E3. Perfil de ingreso/egreso”**.

Consideramos que a taxa de abandono mellorou de forma importante no último curso, especialmente no campus de Lugo e presenta valores similares a outras universidades. Non obstante, pensamos que non é a axeitada e cremos que pode vir dada polas características do perfil de ingreso de cada centro. De feito, na enquisa que se fixo ao alumnado de primeiro curso este ano para saber as motivacións que os levaron a matricularse do grao en ADE (ver **“E3. Perfil de ingreso/egreso”**), unha minoría argumentaron que por descarte ou por non ter entrados noutras carreiras (Lugo: 13,3%; Santiago: 12%). Se ben son unha minoría, poden ser os que deciden abandonar a carreira no primeiro ano.

En canto a taxa de abandono, e seguindo unha das recomendacións do informe de seguimento da ACSUG do curso pasado, na facultade de Santiago fíxose un “Informe de resultados da enquisa a alumnos e alumnas en risco de abandono potencial dos seus estudos”. Estes resultados pódense ver en detalle na evidencia **“E19. Análise dos resultados do título”**. A enquisa pasouse a 10 estudantes do primeiro curso, dos cales o 50% manifesta ter pensado deixar de cursar o grao, basicamente por falta de motivación, non tendo pensado estudar o

mesmo grao noutra universidade. Este feito pode sinalar un descontento máis relacionado coa propia natureza dos estudos que coa docencia da facultade en particular, en liña coa enquisa realizada aos de primeiro respecto ao motivo polo que cursaron ADE (por descarte en Santiago: 12%).

Entendemos que non existe un único motivo para xustificar as taxas do grao en ADE en ambos campus pero consideramos que existen dous motivos claros que están afectando ás mesmas e persisten nos últimos anos. Por un lado, hai que sinalar que no total dos cursos do grao en ADE vense producindo un incremento importante no número de alumnos. Tamén se ten producido nos últimos cursos un incremento importante do número de estudantes por grupo de teoría e de práctica e do número de estudantes por profesor, que subiu de forma moi importante nos últimos anos e son moi superiores á media da USC. E, por outro lado, o cambio no perfil do alumnado tamén pode estar afectando a estas taxas.

Ademais, consideramos que os alumnos cando chegan á Universidade teñen que pasar por un período de adaptación aos novos sistemas de docencia que se imparten no ensino universitario, o cal vese reflectido en que as taxas teñen o valor máis baixo no primeiro curso (ver **“E19. Análise dos resultados do título”**). Ademais, os alumnos que están en último curso probablemente teñen unha maior motivación e amosan un maior interese en aprobar as materias porque xa ven preto o obxectivo da graduación.

Tomando toda esta información en consideración, xunto coa análise das taxas por curso e por campus que se recollen en detalle na evidencia **“E19. Análise dos resultados do título”**, e seguindo a recomendación da ACSUG acórdase formular unha acción de mellora (AM-2) a levar a cabo no curso 2016-2017.

7.2.- Os índices de satisfacción do alumnado, do profesorado, dos egresados e doutros grupos de interese son adecuados.

Aspectos a valorar:

- Indicadores de satisfacción con persoal académico, persoal de apoio, recursos, prácticas externas, proceso formativo, mobilidade, etc.
- Os indicadores de satisfacción téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Con base nos datos dispoñibles, proporcionados pola Área de calidade e mellora dos procedementos da USC, fíxose unha análise pormenorizada das enquisas de satisfacción tanto dos alumnos ou egresados, como do PDI, PAS e titores nos programas de prácticas externas, que se recolle no documento **“E10. Análise das enquisas de satisfacción”** e en diferentes criterios deste informe de acreditación.

Neste contexto xeral, podemos considerar que os resultados das valoracións son satisfactorios. Tanto os programas de prácticas externas como os de mobilidade e como as actividades formativas desenvolvidas por PAS e PDI acadan puntuacións altas. Tamén se expresa satisfacción coa docencia, recibida e impartida, sendo moi semellantes as valoracións medias do alumnado e do profesorado, que en xeral aumentan levemente no último ano.

Destacar tamén a boa valoración que os alumnos atribúen ás prácticas externas e aos programas de mobilidade. Por outro lado, é necesario tratar de mellorar a organización académica (horarios, calendario exames, ...) dado que a valoración dada polos egresados é baixa (Santiago 2,79 e Lugo 2,75), en ambos casos inferior á media da USC (2,95).

Con respecto ao PAS, a satisfacción en Santiago é máis baixa que en Lugo e que a media da USC. Como sinalamos no criterio anterior, constátase unha baixada importante na satisfacción do PAS cos espazos e recursos dispoñibles en Santiago, en xeral en liña co resto de preguntas recollidas no Informe da enquisa de satisfacción do PAS.

Por outra parte cremos que non se teñen producido modificacións relevantes na demanda social de profesionais con formación en Administración e Dirección de Empresas e o tipo de competencias que os alumnos deben acadar ao rematar o título non varían das descritas na

memoria do título. A información sobre a satisfacción dos egresados é, en xeral, moi positiva e por enriba da media da USC. Unicamente se percibe a formación práctica cun baixo grao de satisfacción (1,95), por debaixo da media da USC (2,67). Para tratar de mellorar este indicador, prantéxase unha acción de mellora (AM-3) para este curso 2016-2017 consistente na colaboración entre diferentes materias do grao con algunhas organizacións do tecido empresarial da nosa contorna.

Pensamos que, tal como se dixo anteriormente, pode existir unha desviación entre o que o egresado opina recentemente titulado e a utilidade real das competencias adquiridas unha vez que se incorpora ao mercado laboral, tal e como reflexan as diferentes enquisas levadas a cabo polos centros.

Destacar que os titores externos de prácticas valoran moi positivamente a formación inicial de competencias profesionais do alumnado para cumprir coas actividades que lle foron asignadas, polo que entendemos que os resultados da enquisas realizadas en Lugo e Santiago responden bastante ben á realidade profesional dos nosos graduados.

7.3.- Os valores de inserción laboral dos egresados do título son adecuados ao contexto socio-económico e profesional do título.

Aspectos a valorar:

- Análise dos históricos de resultados existentes nos estudos realizados sobre inserción laboral do título.
- Adecuación da evolución dos indicadores de inserción laboral en función das características do título.
- Os indicadores de inserción laboral téñense en conta para a mellora e revisión do plan de estudos.

Reflexión/comentarios que xustifiquen a valoración:

Unha análise en profundidade sobre a inserción laboral recóllese no documento “**E19. Análise dos resultados do título**”, polo que faremos referencia neste punto só a aqueles datos que consideramos máis importantes.

Segundo o último informe da ACSUG “Estudo da inserción laboral dos titulados no Sistema Universitario de Galicia 2011-2012” (Enquisa realizada en decembro de 2014), dos egresados en Ciencias Sociais e Xurídicas I (rama no que se recollen os diferentes graos e licenciaturas en ADE e economía en Galicia) o 53,52% buscou e atopou emprego relacionado coa titulación (por encima da media do SUG 45,98%). Con todo, o tempo medio en atopar o primeiro emprego, 10,22 meses, sitúase por encima da media. O 67,53% está a traballar no momento actual, situándose xusto na media. O tipo de contrato por conta allea máis común é o indefinido (45,91%), situándose por encima da media (39,46%). As porcentaxes de graduados en ADE contratados a tempo completo (76,27%) sitúanse por encima da media (71,31%). En canto ao salario medio (956,73€), sitúase lixeiramente por debaixo da media (1.037,08€). O 88,38% desenvolve funcións específicas da titulación, por encima da media (81,70%). En canto á utilidade das competencias para o desempeño do traballo, os aspectos máis valorados son os seguintes: capacidade de comunicación oral/escrita (4,40), capacidade para a aprendizaxe (4,39) e motivación (4,34). Pola contra os menos valorados son a capacidade de liderado (3,27), creatividade (3,09) e coñecementos de idiomas (2,97). O 77,37% volvería cursar a titulación (media 78,32%) e pódese apreciar que a Rama de Ciencias Sociais e Xurídicas é unha das que presenta unha maior porcentaxe de titulados que volverían cursar a súa titulación na mesma universidade (89,05%). Non dispoñemos de datos desagregados para os estudos en ADE.

Considerando que nos atopamos nunha etapa de crise con limitacións serias na demanda do mercado de traballo, cómpre valorar positivamente que, segundo os últimos datos dispoñibles no Sistema Integrado de Información Universitaria (SIU), as taxas de afiliación á Seguridade Social e a porcentaxe de indefinidos dos Lic. en Administración e Dirección de Empresas sigan sendo elevadas. Do mesmo xeito é positivo que, dos afiliados aos catro anos de titularse, o 42% o estea no grupo de cotización acorde co seu nivel formativo, por riba do 39% que se observa nos licenciados de ADE do conxunto de España.

Os primeiros datos de inserción laboral do Graduado o Graduada en Administración y Dirección

de Empresas pola Universidade de Santiago de Compostela son polo momento limitados, xa que se refiren á cohorte 2013-2014 e só levan dous anos no mercado de traballo. Os datos referidos a 2 anos despois de egresar (23 de marzo de 2016) falan dunha taxa de afiliación do 60,3%. Un 85,6% traballan a tempo completo, aínda que só un 20% cotiza como Universitario, un 20,2% como medio e un 59,6% como baixo e manual. Ademais, o 66,7% faino con un contrato temporal. Sinalar que aínda que os datos de inserción laboral dos egresados presentan valores algo inferiores ás vellas licenciaturas, consideramos que para poder avaliar ou comparalos de forma homoxénea deben transcorrer polo menos outros dous anos máis, xa que a maioría dos estudos toman un horizonte temporal de catro anos unha vez egresados para analizar a súa inserción laboral.

Consideramos que a potente demanda dos estudos universitarios de Administración e Dirección de Empresas, xustificada adecuadamente na memoria, sigue vixente. O título do Grao en ADE ofrece ao alumnado unha sólida formación a partir dun bloque central de coñecementos básicos que se imparten nos primeiros cursos e remata no último curso cun considerable abano de materias de carácter optativo co obxectivo de posibilitar unha certa especialización en consonancia coas formulacións da demanda antes mencionadas. A Memoria para a solicitude de verificación do título recolle detalladamente a xustificación do Grao en ADE. Tras sete anos desde a súa implantación, pódese dicir que o grao en ADE segue a ter demanda suficiente para xustificar a súa continuidade. Como xa se comentou no punto 7.1, a matrícula do grado segue a subir nos dous campus.

LISTA DE EVIDENCIAS E INDICADORES

Critérios	Nº	Evidencia / Indicador	Documentos/informes
1	E3	Análise do perfil real de ingreso/egreso	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento E3_Perfil de ingreso-egreso)
1,6	E4	Guías docentes das materias (competencias, actividades formativas, metodoloxías docentes, sistemas de avaliación, resultados de aprendizaxe)	Web do centro (Santiago) Web do centro (Lugo)
1,3	E5	Actas das reunións celebradas, ao menos dos dous últimos cursos, da Comisión Académica/Comisión de Titulación/ Comisión de Garantía de Calidade (as actas deben incorporar un apartado cos acordos adoptados en cada reunión)	Carpeta: E5 – Actas
1,7	I1	Evolución del número de estudantes de novo ingreso por curso académico	2501106_P.Ind_2015-2016
			Global_INF.03_2015-2016
			2501106_INF.16_2015-2016
			2501106_INF.CiUG_2015-2016
1	I2	Evolución dos indicadores de mobilidade (Número e porcentaxe de estudantes que participan en programas de mobilidade sobre o total de estudantes matriculados)	2501106_P.Ind_2015-2016
			Global_INF.03_2015-2016
2	E6	Páxina web da universidade/centro/título (debe estar incluída como mínimo a información referida no apartado 1B)	Web de la USC
			Web del Centro (Santiago)
			Web del Centro (Lugo)
			Web del Título (Santiago)
			Web del Título (Lugo)
3	E7	Documentación del SGC (política e obxectivos de calidade, manual de procedementos)	Web del Centro (Santiago)
			Web del Centro (Lugo)
3	E8	Evidencias da implantación dos procedementos do SGC	Web del Centro (Santiago)
			Web del Centro (Lugo)
3	E9	Plans de mellora derivados da implantación do SGC	Web del Centro (Santiago)
			Web del Centro (Lugo)
3,7	E10	Análise das enquisas de satisfacción (%participación, resultados, evolución,...)	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento E10_enquisas satisfacción)
3,7	I3	Resultados das enquisas de satisfacción de todos os grupos de interese do título	2501106_P.Ind_2015-2016
			2501106_INF.04_2015-2016
			Global_INF.05_2015-2016
			2501106_INF.06_2015-2016
			2501106_INF.07_2015-2016
			2501106_INF.08_2015-2016
			2501106_INF.09_2015-2016
			Global_INF.10_2015-2016
			Global_INF.11_2015-2016
2501106_INF.13_2015-2016			

			2501106_INF.14_2015-2016
			Global_INF.21_2015-2016
3,7	I4	Resultados dos indicadores que integran o SGC	2501106_P.Ind_2015-2016
4	E11	Plan de Ordenación Docente: información sobre o profesorado (número, experiencia docente e investigadora, categoría, materias que imparte, área, etc)	2501106_E11_2015-2016 CARPETA: E11 - POD
4	E12	Información sobre o persoal de apoio por Centro (número e cargo/posto desempeñado)	Global_E12_2015-2016
4	E13	Análise das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento E13_enquisas avaliación)
4	I5	Porcentaxe de participación do profesorado do título en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	Global_I5_I6_2015-2016
4	I6	Porcentaxe de participación do PAS do centro en plans de formación da universidade e en actividades formativas específicas	Global_I5_I6_2015-2016
4	I7	Resultados das enquisas de avaliación da docencia (% participación, resultados, evolución, ...)	2501106_INF.13_2015-2016 2501106_INF.14_2015-2016
4	I8	Porcentaxe de profesorado do título avaliado polo programa DOCENTIA ou similares	--
4	I9	Evolución dos indicadores de mobilidade (número e porcentaxe de profesores que participan en programas de mobilidade sobre o total de profesorado do título)	Global_I9_2015-2016
5	E14	Información sobre os recursos materiais directamente relacionados co título	Web del Centro (Santiago) Web del Centro (Lugo)
5	E15	Información sobre servizos de orientación académica e programas de acollida	Web del Centro (Santiago) Web del Centro (Lugo)
5	E16	Lista dos centros/entidades para a realización de prácticas externas curriculares ou extracurriculares	Carpeta: E16 – Listaxe centros prácticas
5	I10	Distribución alumnado por centros de prácticas	Carpeta: I10 – Distribución alumnado centro practicas
6	E17	Listado de traballos fin de grado/máster de, polo menos, os dous últimos cursos académicos (título, titor e cualificación)	Carpeta: E17 – Listaxe TFG
6	E18	Informes das cualificacións de cada unha das materias do título	2501106_INF.15_2015-2016
7	E19	Análise dos resultados do título (incluídos indicadores inserción laboral e SIU)	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento E19_resultado do título)
6,7	I11	Indicadores de resultados: - Taxa de graduación - Taxa de abandono - Taxa de eficiencia - Taxa de rendemento - Taxa de éxito - Taxa de avaliación	2501106_P.Ind_2015-2016
			2501106_INF.17_2015-2016
			2501106_INF.18_2015-2016
			2501106_INF.19_2015-2016
7	I12	Relación da oferta/demanda das prazas	2501106_P.Ind_2015-2016

		de novo ingreso	2501106_INF.CiUG_2015-2016
7	I13	Resultados de inserción laboral	2501106_EIL-SIIU_2015-2016
1	EA1	Listado de estudantes que solicitaron recoñecemento de créditos indicando o número de créditos recoñecidos (por prácticas, títulos propios, experiencia profesional, etc.)	2501106_EA1_2015-2016
1,6	EA3	Informes/documentos onde se recollan as conclusións dos procedementos de consulta internos e externos para valorar a relevancia e actualización do perfil de egreso dos estudantes do título/valoración adquisición resultados de aprendizaxe	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento EA3_procedementos consulta)
5	EA5	Fondos bibliográficos e outros recursos documentais relacionados coa temática do título	EA5_2015-2016
5	EA7	Materiais didácticos e/ou tecnolóxicos que permitan unha aprendizaxe a distancia	<u>Campus virtual</u>
6	EA8	Mecanismos utilizados para a análise da adquisición dos resultados de aprendizaxe	Carpeta: EVIDENCIAS (Documento EA8_mecanismos resultados)

Plan de melloras

Os responsables do título estableceron hai uns anos catro propostas de mellora que se articulan en diferentes accións de mellora cada curso académico. A continuación recóllese un cadro resumo coas propostas de mellora, as accións que se levarán a cabo no curso 2016-2017 e o criterio que se ve afectado.

PROPOSTA DE MELLORA: Recoller información sobre o colectivo de egresados				
O obxectivo xeral desta proposta de mellora é recoller información sobre o colectivo de egresados do Grao en ADE, posto que a información coa que contamos na actualidade correspóndese aos egresados que remataron a Licenciatura en ADE ou Economía no curso 2009-2010. Trátase dunha proposta de mellora conxunta que leva asociada unha acción de mellora a realizar no campus de Lugo por ser o centro cun menor número de egresados, o que facilita a recollida de datos.				
Código da acción	Centro de aplicación			Criterios afectados
Neste curso non se contempla ningunha acción de mellora adicional a maiores do que se ven facendo neste eido.				
PROPOSTA DE MELLORA: Mellora da comunicación do Grao en ADE				
O obxectivo xeral desta proposta é dar unha maior difusión ao Grao en ADE e mellorar as políticas de comunicación dos centros, tanto cara dentro como de cara ao exterior.				
Código da acción	Centro de aplicación	Código da acción	Centro de aplicación	Criterios afectados
Neste curso non se contempla ningunha acción de mellora adicional a maiores do que se ven facendo neste eido.				
PROPOSTA DE MELLORA: Monitorización dos procesos de ensino-aprendizaxe.				
O obxectivo é recadar información sobre os grupos implicados na docencia (profesorado e alumnado) en relación ás debilidades detectadas no proceso de ensino-aprendizaxe que podan ocasionar, por un lado, un descenso da calidade docente e, por outro lado, un deterioro da satisfacción de ambos colectivos.				
Código da acción	Centro de aplicación	Código da acción	Centro de aplicación	Criterios afectados
AM1	Lugo	AM1	Santiago	1
AM2	Lugo	AM2	Santiago	6
AM3	Lugo	AM3	Santiago	6
AM5	Lugo			6
PROPOSTA DE MELLORA 4: Mellora dos recursos materiais e servizos				
O obxectivo desta proposta é tratar de mellorar, na medida das posibilidades dos centros, os recursos materiais cos que conta e os servizos que oferta ao estudiantado.				
Código da acción	Centro de aplicación	Código da acción	Centro de aplicación	Criterios afectados
AM4	Lugo	AM4	Santiago	5

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Detéctanse pequenos desaxustes entre a MVT e os programas oficiais en canto ás competencias traballadas en cada materia. Asemade, as competencias transversais non están asignadas por materias e, polo tanto, non se describe o sistema que avalía a súa adquisición.
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das competencias asignadas a cada materia
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Análise en profundidade dos programas das materias en relación á MVT.
Data prevista de finalización	31/03/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa
Tarefa2	AM-1.2
Descrición tarefa	Preparación de toda a documentación que se vai a trasladar aos departamentos en relación ás competencias do título, ao reparto de competencias transversais por materias, e á avaliación destas competencias.
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa
Tarefa3	AM-1.3
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos cambios que se deben introducir en cada unha das materias en relación á subtarefa anterior, indicando a necesidade de coincidencia dos programas en ambas sedes do Grao en ADE.
Data prevista de finalización	29/12/2017

Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Detéctanse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgunhas materias por curso e por centro no que se imparte o Grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o Grao en ADE
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa
Tarefa2	AM-2.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O nivel de satisfacción coa formación práctica que amosan os egresados do título presenta valores mellorables
Definición/ descrición proposta	Colaboración con organizacións do tecido empresarial da nosa contorna
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Realizar traballos prácticos de colaboración entre diferentes materias do Grao en ADE e algunhas organizacións da contorna
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	O ritmo de obsolescencia dos equipos informáticos das aula de informática destinada á docencia implica a súa renovación de xeito continuo. As facultades onde se imparte o Grao de ADE non contan con presuposto para asumir dita renovación, polo que precisan solicitar axudas ao organismo competente da universidade, quedando estas inversións condicionadas á concesión desa axuda.
Definición/ descripción proposta	Mellora continua do equipamento da facultade
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Fernando Losada Pérez
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Substitución de equipos informáticos, sempre que se conte con axuda para o seu financiamento
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Fernando Losada Pérez
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-5 (Curso 2016-2017)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O Facultade de Lugo só conta cun Grupo de Innovación Docente, sendo preciso darlle unha estrutura formal ao profesorado que están levando a cabo accións de innovación docente.
Definición/ descrición proposta	Constitución dun novo Grupo de Innovación Docente
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-5.1
Descrición tarefa	Creación dun Grupo de Innovación Docente
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Necesítase unha maior coordinación entre os dous campus onde se imparte o título
Definición/ descripción proposta	Afondar na coordinación intercampus
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 03/10/2016
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Comprobación Acción	AM-1
Descrición Comprobación	<p>Ao longo do curso 2015-2016 mantívose contacto permanente coa Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais no tocante ao desenvolvemento do Grao en Administración e Dirección de Empresas, título compartido polas dúas facultades.</p> <p>A coordinación levouse a cabo maioritariamente a través de contactos puntuais para resolver cuestións que podían colisionar en ambos campos no referente ao Grao compartido. A maiores, e debido á relevancia das cuestións a tratar, celebrouse unha reunión da comisión intercampus para tratar o tema da potencial implantación do dobre grao ADE-Dereito e o reparto das competencias entre as diferentes materias que conforman o Grao en ADE. Nesa reunión aproveitouse tamén para facer un seguimento das accións de melloras previstas para o curso académico 2015-2016 (ver evidencia no anexo). (Arquivo: 1.1._6.1._7.1._acta comision intercampus110416.pdf)</p>
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	Cómpre salientar que o día a día fai moi complexo reunir á comisión intercampus, pero que se trata de salvar a distancia con comunicacións puntuais entre os diferentes membros que conforman a comisión, dando así máis axilidade á toma de decisións.
Axustes/Novas Tarefas	Seguir mellorando a coordinación no vindeiro curso.

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Gran importancia atribuída polos egresados aos programas de intercambio e prácticas.
Definición/ descripción proposta	Revisar os programas de intercambio con outras universidades e de prácticas con outras empresas, así como a participación do alumnado nos mesmos
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 03/10/2016
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Revisión dos programas de mobilidade e de prácticas en empresas
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>No tocante ao programa de prácticas, o curso 2014-2015 detectouse que existían certas duplicidades entre os convenios de prácticas en empresas ofertados polo Grao en ADE e polo Master en Dirección de Empresas, impartidos ambos os dous na facultade. Acordouse nunha Comisión de Calidade que conviña coordinar os convenios das dúas titulacións para ofrecer unha imaxe común cara as empresas.</p> <p>A partires do acordo, o equipo decanal reuniuse coa coordinadora do master para concretar o convenio de empresas ofertado polas dúas titulacións (ver anexo listado empresas).</p> <p>Tamén na convocatoria do curso 2015-2016 de prácticas en empresas, incluíronse as prácticas extracurriculares (ver anexo convocatoria).</p> <p>No tocante aos convenios firmados no marco do programa de mobilidade da facultade, acordouse manter todos os convenios e tratar de incentivar a participación do alumnado no mesmo. (Arquivo: 2.1. 5.1. ACTA Comisión Calidade 15-01-2016.pdf)</p>
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--

Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación N° 2
Descrición Comprobación	Convocatoria de prácticas (Archivo: 2.1.Convocatoria practicas externas 2015-16.pdf)
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación N° 3
Descrición Comprobación	Relación de alumnos e empresas de prácticas (Archivo: 2.1.2015-16 relacion de alumnos-empresa-titor-datas.pdf)
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa2	AM-2.2
Descrición tarefa	Presentación dos programas de mobilidade e de prácticas ao alumnado de 3º e 4º curso
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.2. Comprobación N° 1
Descrición Comprobación	Na semana de benvida en setembro de 2015, fíxose a presentación dos programas de mobilidade e de prácticas ao alumnado interesado. Asemade, cando se abriron os prazos de presentación de solicitudes para os dous programas, o equipo decanal presentou os programas nas clases de 3º e de 4º. Tamén se convocou unha reunión para explicar os programas de mobilidade, e se publicitou a través da TV ubicada na entrada da facultade (ver anexo) (Archivo: evidencia2.2.png)
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	Á reunión do programa de mobilidade asistiu moi pouco alumnado.
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	Necesidade de sistematizar o proceso de coordinación
Definición/ descripción proposta	Elaborar un Protocolo de Coordinación
Datas	Finalización: 26/07/2016; Inicio: 01/12/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 03/10/2016
Responsables	Fernando Losada Pérez
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Elaboración do protocolo de coordinación. Deseño de táboas para sistematizar a información para facilitar a análise de metodoloxías e sistemas de avaliación
Data prevista de finalización	26/07/2016
Responsable	Fernando Losada Pérez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Co obxectivo de sistematizar e definir claramente as funcións dos coordinadores de título e de grao, aprobouse un protocolo de coordinación (ver anexo acta de aprobación e protocolo). Trátase dun documento que recolle as funcións dos coordinadores, o calendario de coordinación, os contidos mínimos que deben conter os informes de coordinación e as datas nos que hai que entregalos. Deste xeito, os coordinadores de grao e curso coñecen as súas obrigas e os prazos nos que deben aportar información para proceder a elaborar a documentación precisa para cumprir cos obxectivos de calidade. O protocolo apróbase para as titulacións de Grao en ADE e Grao en Dirección de Pemes que se imparten na Facultade de ADE en Lugo, e en coordinación coa Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais. O obxectivo é que se poña en funcionamento no curso 2016-2017. (Arquivo: acta_Protocolo coordinación (definitivo).pdf)
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación Nº. 2
Descrición Comprobación	Unha vez aprobado o protocolo na Comisión de Grao dos dous títulos, procedeuse a dalo a coñecer nas reunións de coordinación (ver anexo actas de reunións). (Arquivo: actas coordinacion grao e cursos.pdf)
Data Comprobación	03/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	A implantación deste protocolo será obxecto de seguimento durante o curso 2016-2017.
Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación Nº. 3
Descrición Comprobación	Deseño de táboas para sistematizar a información para facilitar a análise de metodoloxías e sistemas de avaliación. Esta segunda parte da acción de mellora queda pendente para realizar no seguinte informe de seguimento por parte da Comisión Intercampus.
Data Comprobación	03/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 7 - Indicadores de satisfacción e rendemento
Análise causa	A taxa de participación do alumnado e do profesorado nas enquisas de satisfacción da docencia recibida e impartida, respectivamente, necesita seguir mellorando.
Definición/ descripción proposta	Fomentar a participación do profesorado e do alumnado na enquisa de satisfacción coa docencia impartida e recibida de cara a que o dato obtido sexa o máis representativo posible.
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 03/10/2016
Responsables	Paula Vázquez Rodríguez
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Envío de e-mails recordatorios nos prazos establecidos para cubrir as enquisas. Nas reunións de coordinación por curso recordar aos profesores a importancia de obter esta información.
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Paula Vázquez Rodríguez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-4.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Como cada ano, enviouse un e-mail ao profesorado para que procedera a cubrir a enquisa de satisfacción coa docencia impartida, recordándolle a importancia que para o título supón contar con estes datos. (Arquivo: profesorado.pdf)
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--
Tarefa2	AM-4.2
Descrición tarefa	Poñer a disposición do alumnado as aulas de informática ao final de cada semestre para cubrir as enquisas e recordarlles aos mesmos, a través dunha presentación en cada aula, a importancia de cumprimentar as enquisas.

Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Paula Vázquez Rodríguez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-4.2. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	<p>Desde a secretaría do centro mandouse e-mail puntual ao profesorado para que incentivaron no alumnado a necesidade de cubrir a enquisa de satisfacción coa docencia recibida nos dous cuatrimestres. Ao igual que o ano anterior, reservouse nas aulas de informática unha franxa horaria para que cada curso subira a cubrir voluntariamente as enquisas. Á súa vez, avisouse ao profesorado seleccionado para que explicara a importancia de cubrir estas enquisas e para que facilitara 15 minutos da súa hora de clase para que o alumnado puidese acceder ás aulas de informática reservadas (ver anexo cos e-mail enviados). (Arquivo: alumnado.pdf)</p>
Data Comprobación	29/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIONES DE MELLORA</u>	
Código	AM-5 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	É preciso deseñar o plan estratéxico do centro, así como o plan plurianual dentro do SGIC.
Definición/ descripción proposta	Analizar e deseñar o plan estratéxico do centro e o plan plurianual.
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 30/11/2016
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Comprobación Acción	AM-5
Descrición Comprobación	O plan estratéxico do centro é o seguinte paso a levar a cabo para poder dar finalizada con eficacia esta acción de mellora. Entendemos que non dará tempo antes do peche da axenda polo que continuaremos con esta laboura durante o curso académico presente.
Data Comprobación	29/11/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-5.1
Descrición tarefa	Análise e deseño do plan estratéxico e plan plurianual
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	A acción de mellora que supuxo unha maior inversión en tempo e esforzo foi o deseño e elaboración do plan estratéxico, que foi elaborado ao longo do curso 2015-2016 estando listo para o seu envío á Area de Calidade e Mellora dos Procedementos o día 9 de maio (actas da comisión de calidade). (Arquivo: elaboracion_comisioncalidade.pdf)
Data Comprobación	12/05/2016

Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 2
Descrición Comprobación	Paso intermedio na elaboración do Plan Estratéxico. Creación e reunión dun comité consultivo. (Arquivo: comite consultivo.pdf)
Data Comprobación	17/06/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 3
Descrición Comprobación	Aprobación e informe positivo do plan estratéxico por parte da área de Calidade e Mellora dos Procedementos da USC. Inclúese tamén aquí a versión final do plan estratéxico pendente de aprobación por xunta de facultade. (Arquivo: plan estratéxico calidade.pdf)
Data Comprobación	19/07/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 4
Descrición Comprobación	O 30/9/2016 apróbase na xunta de facultade o texto definitivo do Plan Estratéxico do Grao en ADE. Falta un último trámite, a aprobación por consello de goberno. Unha vez se produza a aprobación definitiva poderase facer público na páxina web da facultade. (Arquivo: xunta facul 300916.pdf)
Data Comprobación	04/10/2016
Incidencias	Na mesma xunta de facultade do 30/9/16 comunícase que se comezará en breve a elaborar o plan plurianual, unha vez que xa conta o plan estratéxico coa aprobación da xunta de facultade.
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-6 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	As competencias transversais non están axeitadamente repartidas por materia
Definición/ descrición proposta	Análise do reparto das competencias transversais entre as distintas materias
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 30/11/2016
Responsables	Paula Vázquez Rodríguez
Tarefa1	AM-6.1
Descrición tarefa	Análise das competencias transversais e reparto das mesmas entre as materias
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Paula Vázquez Rodríguez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	En abril de 2016 faise un seguimento desta acción de mellora e acórdase trasladar a reflexión aos departamentos dada a complexidade da súa análise (ver anexo). (Arquivo: 1.1._6.1._7.1._acta comision intercampus110416.pdf)
Data Comprobación	14/04/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 2
Descrición Comprobación	A implantación desta acción de mellora require dunha análise máis profunda e resulta inviable finalizala no período asignado. A isto únese o feito de que o grao está implantado en dous campus diferentes, o que require unha análise máis pormenorizada do título nos dous campus. Polo tanto, decídese establecer un novo plan de acción de cara ao curso 2016-2017 que se recollerá no informe de seguimento, apoiado tamén polas suxerencias que nos aporten nesta liña a comisión de

	avaliación do título. (Arquivo: Acta Comisión Conxunta 10-10-2016.docx)
Data Comprobación	04/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 3
Descrición Comprobación	O día 21/10/2016 a comisión de calidade do centro mantén unha reunión coa Área de Calidade e Mellora dos procedementos de cara ao proceso de acreditación. Coméntase a problemática sobre as competencias que se recollen na memoria escrita respecto de como se introduciron no programa Verifica. Aclárase con eles que a nosa intención é facer un esforzo de análise involucrando aos departamentos para conseguir que as competencias establecidas se acheguen o máximo posible á realidade do noso título. Comunicámoslles tamén que detectada esta anomalía a nosa intención pasa por solucionarla, pero que para facelo que se precisa tempo de reflexión, de análise, de deseño e, por último, de reparto e implantación. Proceso que se considerará facer tralo proceso de acreditación.
Data Comprobación	23/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 4
Descrición Comprobación	Durante o mes de novembro de 2016 levouse a cabo unha análise en profundidade da problemática concreta das competencias na nosa titulación e decídese trasladar esta problemática a unha próxima reunión conxunta do Grao en ADE de cara a propoñer accións de mellora neste campo no informe de acreditación.
Data Comprobación	29/11/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-7 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	É necesario establecer mecanismos de coordinación entre as diferentes materias de cada curso do grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Poñer en marcha as aulas virtuais de coordinación de cada curso do grao en ADE
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 30/11/2016
Responsables	Paula Vázquez Rodríguez
Comprobación Acción	AM-7
Descrición Comprobación	
Data Comprobación	12/04/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Tarefa1	AM-7.1
Descrición tarefa	Crear e poñer en marcha as aulas de coordinación de cada curso do grao en ADE
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Paula Vázquez Rodríguez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Trátanse de poñer en marcha as aulas de coordinación durante o curso 2015-2016 pero detéctanse varios problemas. Por un lado, compróbase que hai profesorado que está incluído na aula de coordinación dun curso no que non imparte clase. Tamén hai departamentos que fan modificacións continuas en POD derivadas dos procesos de selección de persoal. Asemade, algún dos coordinadores non sabe poñer en marcha a aula de coordinación. Todo isto ponse en coñecemento do CETA e tamén da Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais (acta comisión intercampus). (Arquivo: 1.1._6.1._7.1._acta comision

	intercampus110416.pdf)
Data Comprobación	12/04/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 2
Descrición Comprobación	Tras varias conversas co CETA non se consiguen solventar os problemas de asignación de profesores ás aulas e decídese que se traslade esta acción a comezos de curso 2016-2017 para o que se levan a cabo diferentes accións. En primeiro lugar, apróbase o protocolo de coordinación no que se inclúe como unha das tarefas dos coordinadores a xestión da aula de coordinación do curso. Asemade, fanse reunións de coordinación nas que se indica que esta acción a trasladamos a comezos de curso 2016-2017. Por último, solicítase formación específica ao CETA sobre aulas de coordinación e xestión de calendarios co obxecto de que os nosos coordinadores sepan exercer as súas funcións correctamente. (Arquivo: actas coordinacion grao e cursos.pdf)
Data Comprobación	01/09/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 3
Descrición Comprobación	Petición de formación ao CETA. O curso está previsto celebralo o 3 de novembro. (Arquivo: Solicitud curso PFID.pdf)
Data Comprobación	04/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 4
Descrición Comprobación	Calendario de coordinación de cara ao proceso de acreditación. O día 14/10 celébrase unha reunión de coordinación na que se acorda que, segundo o protocolo de coordinación aprobado anteriormente, os coordinadores teñen de prazo ata o día 31/10 para entregar os seus informes de coordinación de curso de cara ao proceso de acreditación. Tamén se acorda realizar as pertinentes reunións de coordinación co profesorado de cada curso e involucrar aos alumnos titores para que fagan de interlocutores entre cada curso e o seu coordinador, entendendo que así o alumnado sentirase máis libre para expor os puntos débiles que atopa na coordinación do seu curso. (Arquivo: acta comisión coordinacion141016.doc)
Data Comprobación	23/10/2016
Incidencias	--

Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 5
Descrición Comprobación	Na reunión de coordinación de grao celebrada o 14/10/2016, comunicase aos coordinadores que está aberto o prazo para apuntarse no curso pedido pola Facultade de ADE ao PFID sobre aulas de coordinación, a celebrar o 3 de novembro de 12 a 14 horas na propia facultade, indicándolles a conveniencia de participar neste curso de cara a cumprir o protocolo de coordinación. Todos os coordinadores de grao aparecen matriculados na páxina web a espera de celebrar o curso. (Arquivo: lista matriculados curso aulas virtuais.pdf)
Data Comprobación	23/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 6
Descrición Comprobación	Na reunión de coordinación de grao celebrada o 14/10/2016 aprobáronse as táboas destinadas a sistematizar a información para facilitar a análise de metodoloxías e sistemas de avaliación. Estas táboas quedaron pendentes de elaborar (acción de mellora AM-3) pero na reunión intercampus acordamos empregar as que está empregando a Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais en Santiago. O día da reunión comunicaselle aos coordinadores para que as empreguen para a coordinación dos diferentes cursos no que queda de primeiro cuadrimestre e no segundo cuadrimestre. (Arquivo: táboas e cronogramas ADE.pdf)
Data Comprobación	23/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 7
Descrición Comprobación	Tras a realización do curso de formación impartido polo CETA, os diferentes coordinadores de curso poñen en marcha as aulas de coordinación.
Data Comprobación	29/11/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-8 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	É preciso seguir mellorando o equipamento da facultade
Definición/ descripción proposta	Adquirir novos equipos para mellora da comunicación e dos procesos de ensino-aprendizaxe
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 04/10/2016
Responsables	Fernando Losada Pérez
Tarefa1	AM-8.1
Descrición tarefa	Adquisición de varias tablets para o seu uso por parte do alumnado nas clases de docencia interactiva
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	Fernando Losada Pérez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-8.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Adquiríronse os equipos previstos. (Arquivo: 8.1.Factura Micromedia tablets e tv hall.pdf)
Data Comprobación	18/12/2015
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-9 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 4 - Recursos humanos
Análise causa	Incremento do tamaño das clases teóricas e interactivas
Definición/ descrición proposta	Diminución do tamaño das clases teóricas e interactivas xa que consideramos pode ter incidencia nas taxas de éxito/rendemento
Datas	Finalización: 26/07/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 29/11/2016
Responsables	Begoña Barreiro Fernández
Tarefa1	AM-9.1
Descrición tarefa	Enviar a USC unha petición para diminuír o tamaño das clases teóricas e interactivas
Data prevista de finalización	26/07/2016
Responsable	Begoña Barreiro Fernández
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-9.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Decídese que dadas as características do Grao en ADE en Lugo, non é preciso enviar esta petición á USC. Así se comunica á Facultade de CC.EE. e EE. de Santiago para a súa aprobación na última reunión conxunta mantida (10/10216). (Arquivo: Acta Comisión Conxunta 10-10-2016.docx)
Data Comprobación	04/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Detéctanse pequenos desaxustes entre a MVT e os programas oficiais en canto ás competencias traballadas en cada materia. Asemade, as competencias transversais non están asignadas por materias e, polo tanto, non se describe o sistema que avalía a súa adquisición.
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das competencias asignadas a cada materia
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Análise en profundidade dos programas das materias en relación á MVT.
Data prevista de finalización	31/03/2017
Responsable	José Manuel Maside Sanfiz
Estado	Activa
Tarefa2	AM-1.2
Descrición tarefa	Preparación de toda a documentación que se vai a trasladar aos departamentos en relación ás competencias do título, ao reparto de competencias transversais por materias, e á avaliación destas competencias.
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa
Tarefa3	AM-1.3
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos cambios que se deben introducir en cada unha das materias en relación á subtarefa anterior, indicando a necesidade de coincidencia dos programas en ambas sedes do Grao en ADE.
Data prevista de finalización	29/12/2017

Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Detéctanse certos desaxustes nas taxas de éxito, rendemento e avaliación dalgúns materias por curso e por centro no que se imparte o Grao en ADE
Definición/ descrición proposta	Análise e revisión das taxas de éxito, rendemento e avaliación das materias que conforman o Grao en ADE
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Análise dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación
Data prevista de finalización	31/05/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa
Tarefa2	AM-2.2
Descrición tarefa	Traslado aos departamentos dos resultados das análises dos informes sobre as taxas de éxito, rendemento e avaliación de cada unha das materias que presentan desaxustes por curso e/ou por centro.
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	O nivel de satisfacción coa formación práctica que amosan os egresados do título presenta valores mellorables
Definición/ descripción proposta	Colaboración con organizacións do tecido empresarial da nosa contorna
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Realizar traballos prácticos de colaboración entre diferentes materias do Grao en ADE e algunhas organizacións da contorna
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Activa

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (Curso 2016-2017)
Orixe	Plan de Melloras da Acreditación
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	O ritmo de obsolescencia dos equipos informáticos das aula de informática destinada á docencia implica a súa renovación de xeito continuo. As facultades onde se imparte o Grao de ADE non contan con presuposto para asumir dita renovación, polo que precisan solicitar axudas ao organismo competente da universidade, quedando estas inversións condicionadas á concesión desa axuda.
Definición/ descripción proposta	Mellora continua do equipamento da facultade
Datas	Finalización: 29/12/2017; Inicio: 01/02/2017
Estado/Eficacia	Estado: Activa; Eficacia : --
Responsables	José Leandro Benito Torres
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Substitución de equipos informáticos, sempre que se conte con axuda para o seu financiamento
Data prevista de finalización	29/12/2017
Responsable	José Leandro Benito Torres
Estado	Activa

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-1 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Necesítase unha maior coordinación entre os dous campus onde se imparte o título
Análise causa	Necesítase unha maior coordinación entre os dous campus onde se imparte o título
Definición/ descripción proposta	Afondar na coordinación intercampus
Datas	Finalización: 14/10/2016; Inicio: 17/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	José Manuel Maside Sanfiz
Tarefa1	AM-1.1
Descrición tarefa	Reunións intercampus
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	José Manuel Maside Sanfiz
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-1.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Achégase acta das reunións da comisión Intercampus Santiago-Lugo de abril do 2016 (Arquivo: Acta Comisión Intercampus Grao ADE 11-04-2016.docx)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-2 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Gran importancia atribuída polos egresados aos programas de intercambio e prácticas.
Definición/ descrición proposta	Fomentar novos programas de intercambio e de prácticas e a participación dos alumnos nos mesmos.
Datas	Finalización: 23/09/2016; Inicio: 01/12/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 14/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-2.1
Descrición tarefa	Fomentar a participación dos alumnos nos programas de intercambio/prácticas e tratar de buscar novas universidades e empresas participantes nos mesmos.
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-2.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Através da web do centro e da UAXCD infórmase axeitadamente dos programas de prácticas e intercambios, ademais dos actos da tarefa 2.2. Creouse unha subcomisión de prácticas para distribuír mellor o traballo e buscáronse novas empresas. Achégase correo modelo enviado ás empresas. (Arquivo: evidencia_practicas.pdf)
Data Comprobación	14/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--
Sub Tarefa1	AM-2.1.A
Descrición Sub tarefa	Presentación dos programas de mobilidade e de prácticas ao alumnado de 3º e 4º curso
Data prevista de finalización	22/07/2016

Persoa responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Sub tarefa	AM-2.1.A. Comprobación Nº 1
Descrición Comprobación	Realizáronse reunións para explicar os programas SICUE e ERASMUS, como en todos os cursos.
Data Comprobación	14/10/2016
Incidencias	--
Axustes, Novas tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-3 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 2 - Información e transparencia
Análise causa	Necesidade de sistematizar o proceso de coordinación.
Definición/ descrición proposta	Sistematización do proceso de coordinación.
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/12/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	José Manuel Maside Sanfiz
Tarefa1	AM-3.1
Descrición tarefa	Elaboración do protocolo de coordinación. Deseño de táboas para sistematizar a información a facilitar a análise de metodoloxías e sistemas de avaliación
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	José Manuel Maside Sanfiz
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-3.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Realizouse un traballo de sistematización nas reunións de grao. Achéganse documentos. (Arquivo: protocolo+taboa.docx)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-4 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Outros criterios
Análise causa	A taxa de participación do alumnado e do profesorado nas enquisas de satisfacción da docencia recibida e impartida, respectivamente, necesita seguir mellorando.
Definición/ descripción proposta	Fomentar a participación do profesorado e do alumnado na enquisa de satisfacción coa docencia impartida e recibida de cara a que o dato obtido sexa o máis representativo posible.
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 17/10/2016
Responsables	José Manuel Maside Sanfiz
Tarefa1	AM-4.1
Descrición tarefa	Envío de e-mails recordatorios nos prazos establecidos para cubrir as enquisas. Nas reunións de coordinación por curso recordar aos profesores a importancia de obter esta información.
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	José Manuel Maside Sanfiz
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-4.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Procedeuse a enviar un recordatorio da importancia de cubrir os inquéritos para o conxunto do profesorado. Achégase mail como evidencia. (Arquivo: evidencia_inqueritos_PDI.pdf)
Data Comprobación	14/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--
Tarefa2	AM-4.2
Descrición tarefa	Poñer a disposición do alumnado as aulas de informática ao final de cada semestre para cubrir as enquisas e recordarlles aos mesmos, a través dunha presentación en cada aula, a importancia de cumprimentar as enquisas.
Data prevista de finalización	31/08/2016

Responsable	Denis Fernández Méndez
Estado	Executada

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-5 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 3 - Sistema de Garantía de Calidade
Análise causa	O centro non conta con plan estratéxico nin con plan plurianual dentro do SGIC
Definición/ descripción proposta	Elaboración dun plan estratéxico e o plan plurianual para a Facultade
Datas	Finalización: 23/09/2016; Inicio: 01/09/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-5.1
Descrición tarefa	Elaboración do plan estratéxico e plan plurianual
Data prevista de finalización	23/09/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-5.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Púxose en marcha a redacción do plano estratéxico, para o cal se incluíron, ademais da proposta do equipo decanal, as achegas da biblioteca. O plano foi informado positivamente, polo que se achega como evidencia o informe favorable da Área de Calidade. Pendente de elaborar o plano plurianual. (Arquivo: evidencia_planoestratexico.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-6 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Outros criterios
Análise causa	As competencias transversais non están axeitadamente repartidas por materia
Definición/ descripción proposta	Iniciar o proceso de reparto das competencias transversais entre as distintas materias
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/09/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Non Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-6.1
Descrición tarefa	Análise das competencias transversais e reparto das mesmas entre as materias
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-6.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	AM-6.1 - A implantación desta acción de mellora require dunha análise máis profunda e resulta inviable finalizala neste curso. Non obstante como primeiro paso nesta liña elaborouse unha enquisa para acadar información acerca da percepción que ten o alumnado de 4º curso sobre as competencias (tanto xerais como transversais) adquiridas ao longo do grao. Os resultados da mesma poden verse no informe de grao. Polo tanto, decídese establecer un novo plan de acción de cara ao curso 2016-2017 que se recollerá no informe de seguimento, apoiado tamén polas suxerencias que nos aporten nesta liña a comisión de avaliación do título. Cómpre destacar o feito de que o grao en ADE está implantado en dous campus diferentes, o que require unha análise máis pormenorizada do título nos dous campus.
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-7 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 1 - Organización e desenvolvemento
Análise causa	Necesidade de establecer mecanismos de coordinación entre as diferentes materias de cada curso
Definición/ descripción proposta	Posta en marcha de aulas de coordinación por curso e grao
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/09/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 14/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-7.1
Descrición tarefa	Solicitar a creación de aulas de coordinación por curso e grao
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-7.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Creáronse as aulas desde os servizos centrais da USC. Empregáronse nas labores de coordinación. Achégase comprobación (Arquivo: evidencia_pantallazoUSCvirtualaulagrado.docx)
Data Comprobación	14/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tarefas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-8 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	Mobiliario non axeitado para promover o traballo en grupo nas aulas
Definición/ descrición proposta	Necesidade de dotar os espazos de traballo de novo mobiliario para adaptar a docencia ao EEES
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	José Leandro Benito Torres
Tarefa1	AM-8.1
Descrición tarefa	Renovación do mobiliario de espazos de traballo
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	José Leandro Benito Torres
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-8.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Procedeuse a comprar distintos equipos, como CPUs e proxectores, tal e como se recolle no arquivo anexo. (Arquivo: evidencia_novosequipos.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-9 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 5 - Recursos materiais
Análise causa	Equipos para procesos de información obsoletos
Definición/ descripción proposta	Necesidade de mellora dos equipos para procesos de información
Datas	Finalización: 31/08/2016; Inicio: 02/11/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	José Leandro Benito Torres
Tarefa1	AM-9.1
Descrición tarefa	Adquisición equipos para procesos de información
Data prevista de finalización	31/08/2016
Responsable	José Leandro Benito Torres
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-9.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Procedeuse a comprar distintos equipos, como CPUs e proxectores, tal e como se recolle no arquivo anexo. (Arquivo: evidencia_novosequipos.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-10 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Outros criterios
Análise causa	Porcentaxe de actas fora de prazo
Definición/ descripción proposta	Proponse enviar e-mail recordatorios ao profesorado antes das datas de peche de cada período de actas co obxectivo de reducir a porcentaxe de actas entregadas fóra de prazo.
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/01/2016
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-10.1
Descrición tarefa	Enviar recordatorios ao profesorado antes das datas de peche de cada período de actas co obxectivo de reducir esta porcentaxe, habilitar aulas informática e informar nas pantallas do centro.
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-10.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Esta acción xa é o segundo ano que se realiza, con bo resultado. Achégase correo comprobatorio. (Arquivo: evidencia_pecheactas.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-11 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 2 - Información e transparencia
Análise causa	Fomentar a participación dos alumnos no programa de titores para apoiar ao novo estudiantado
Definición/ descripción proposta	Informar os alumnos axeitadamente do programa de titores nas pantallas do centro.
Datas	Finalización: 23/09/2016; Inicio: 01/12/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 17/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-11.1
Descrición tarefa	Informar nas pantallas do centro, enviar e-mail e naquelas xornadas nas que participen alumnos dos cursos superiores.
Data prevista de finalización	23/09/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-11.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Nas xornadas de presentación ao alumnado e na guía do estudante faise mención ao programa. Non obstante é unha acción que debe continuarse no tempo.
Data Comprobación	14/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-12 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Outros criterios
Análise causa	Incremento do tamaño das clases teóricas e interactivas
Definición/ descripción proposta	Diminución do tamaño das clases teóricas e interactivas xa que consideramos pode ter incidencia nas taxas de éxito/rendemento
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/12/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-12.1
Descrición tarefa	Enviar a USC unha petición para diminuír o tamaño das clases teóricas e interactivas
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-12.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	No proceso de elaboración de PDA solicitouse que se tivese en conta por parte dos órganos centrais da USC a necesidade duns grupos acaídos. Achégase escrito enviado á Vicerreitoría. (Arquivo: Escrito PDA 16-17.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓNS DE MELLORA</u>	
Código	AM-13 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 6 - Resultados da aprendizaxe
Análise causa	Mellorar o proceso de coordinación no centro
Definición/ descrición proposta	Creación dun grupo de innovación docente sobre coordinación no centro
Datas	Finalización: 22/07/2016; Inicio: 01/09/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Emilia Vázquez Rozas
Tarefa1	AM-13.1
Descrición tarefa	Creación dun grupo de innovación docente sobre coordinación no centro
Data prevista de finalización	22/07/2016
Responsable	Emilia Vázquez Rozas
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-13.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Procedeuse á creación do grupo. Achégase evidencia (web da facultade) (Arquivo: listado-GID.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

<u>ACCIÓN DE MELLORA</u>	
Código	AM-14 (Curso 2015-2016)
Orixe	Informe de Seguimento
Ámbito de aplicación	Criterio 4 - Recursos humanos
Análise causa	Mellorar a coordinación entre o PAS administrativo e o traballo en equipo
Definición/ descripción proposta	Convocatoria de reunións ordinarias por curso e as extraordinarias que se precisen
Datas	Finalización: 29/07/2016; Inicio: 01/09/2015
Estado/Eficacia	Estado: Finalizada; Eficacia : Eficaz; Data Estado: 13/10/2016
Responsables	Denis Fernández Méndez
Tarefa1	AM-14.1
Descrición tarefa	Convocatoria de reunións ordinarias por curso e as extraordinarias que se precisen para analizar a coordinación, implantación de cambios e a demanda de cursos de formación
Data prevista de finalización	29/07/2016
Responsable	Denis Fernández Méndez
Estado	Executada
Comprobación Tarefa	AM-14.1. Comprobación Nº. 1
Descrición Comprobación	Procedeuse a convocar as reunións. Achégase evidencia no arquivo anexo. (Arquivo: evidencia_reunionPAS.pdf)
Data Comprobación	13/10/2016
Incidencias	--
Axustes/Novas Tareas	--

MODIFICACIÓN DO PLANO DE ESTUDOS	
MODIFICACIÓN	XUSTIFICACIÓN
<p>Criterio 4. Revisanse enlaces e adáptase a normativa de transferencia e recoñecemento de créditos á lexislación vixente.</p> <p>Criterio 8. Inclúese taxa de rendemento</p>	<p>Recomendacións do Informe Final de Verificación (19/10/2011)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Recóllense de xeito máis accesible os idiomas nos que se imparte o título (criterio 1) • Inclúese enlace accesible á normativa de permanencia na web de Lugo (criterio 1) • Inclúese data de autorización da implantación do título pola Xunta de Galicia – centro de Santiago (criterio 1) • Unifícase a memoria do título enlazada nas webs de Santiago e Lugo (criterio 1). • Apórtase información sobre guías docentes de 4º curso e TFG, tanto en Lugo como en Santiago • Recóllese información sobre o Plan de Acción Titorial en ambos campus • Achégase información sobre a existencia de espazos para os representantes dos estudantes (criterio 7) • Ponse un enlace accesible á páxina da biblioteca Intercentros en Lugo (criterio 7) • Ponse accesible os datos das distintas taxas de resultados • Modifícase o número de prazas en Santiago • Recóllense as accións levadas a cabo ante as recomendacións: Normativa de transferencia e recoñecemento de créditos 	<p>Recomendacións establecidas no informe de seguimento (2010-2011)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Recóllese a modificación de oferta de prazas de novo ingreso en Santiago na memoria do título (criterio 1) • Recóllese información sobre egresados proporcionada pola USC (criterio 2). • Incorporamos información sobre os obxectivos e competencias do título por parte de estudantes e persoal docente (criterio 3) • Incorporamos unha reflexión sobre a demanda do título nos informes de seguimento e fíxose un esforzo de posta en común de iniciativas entre os dous campus. Tamén se incorporou nos informes de seguimento información sobre egresados (criterio 4) • Puxéronse en común iniciativas en ambos centros. Créanse espazos web para os TFG e para as prácticas externas. Incorporouse tamén información sobre a monitorización dos TFG e as prácticas (criterio 5) • Incorporouse máis información sobre o PDI nas web dos centros e reflexionouse sobre este tema nos informes de seguimento. • Incorporouse unha análise conxunta en ambos centros nos informes de seguimento (criterio 6). • Incorporouse información sobre os procesos de adaptación e validación de estudantes de plans antigos. 	<p>Recomendacións establecidas no informe de seguimento (2011-2012)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Introdúcese a acción de mellora AM-1 para dar cumprimento a unha das recomendacións da ACSUG en relación ás competencias das materias que aparecen na MVT (Criterio 1 e 2). • Realízase unha análise do perfil de ingreso e da adecuación do perfil de egreso que se recolle no autoinforme de renovación da acreditación do Grao en ADE (Criterio 1). • Analízase nas diferentes comisións a recomendación da ACSUG de potenciar a actividade investigadora do profesorado pero é un aspecto que se considera excede das competencias dos centros, polo que por agora non se propón ningunha acción de mellora (Criterio 4). 	<p>Recomendacións establecidas no informe de seguimento (2014-2015)</p>

- Introdúcese a acción de mellora AM-2 para dar cumprimento a unha das recomendacións da ACSUG en relación ás diverxencias existentes entre o rendemento dos estudantes nalgunhas materias en comparación con outras (Criterio 6).
- Analízanse as causas de que menos da metade dos estudantes logre superar a materia de TFG, tal e como recomenda a ACSUG. Trala análise conclúese que o novo regulamento axudará a paliar en certo xeito a problemática que presenta a materia de TFG (Criterio 6).
- Mantéñense as medidas adoptadas ao longo dos últimos cursos en Lugo para incrementar o número de estudantes de novo ingreso e realízase tamén unha reflexión sobre a demanda real do grao en Lugo que se recolle neste autoinforme (Criterio 7).
- Reflexiónase neste autoinforme sobre a información de inserción laboral de egresados proporcionada pola Área de Calidade e Mellora dos Procedementos (Criterio 7).
- Reflexiónase sobre a taxa de abandono no autoinforme de renovación da acreditación do Grao en ADE (Criterio 7).